

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Péntek
1932 * február 19

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

40. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lei

MISS MOSÓNÓ MOSOLYA

Az ember szíve majd meghasad, mikor azt olvassa, hogy Miss Franciaország csak második lett. Miss Franciaország ugyan — ez egész biztos — ezzel a rangsorral is meg van elégedve, hiszen eddig még sehanyadik sem volt és így a végteleen semmiből fel ez a második hely igen nagy haladás, de Franciaország bizonyára elégedetlen. Nincs hozzászokva ahhoz, hogy második legyen. Mostanában mindig ő az első, a legelső és ezt a bajnoki címet gondosan és tele húsággal őrzi is. Nagyon természetes azonban, hogy ha már ez a nagy nemzeti szerencsétlenség megtörtént, legalább annyi vigasztalást kapott a francia szépségkirálynő, hogy legszebb mosolyáért lett helyezett, lett a második.

A zsűriben sok igazságérzet volt. Kinek legyen ma mosolya, ha nem a francia nőnek? Ki tud ma még mosolyogni, ha nem a francia és ki mer ma még mosolyogni? Legfeljebb a francia. Egészen groteszk és grimaszos lett volna a zsűri döntése, ha a legszebb mosoly jutalmazásával például a német vagy az osztrák jelöltet tünteti ki és egészen bizonyos: konsternációt keltett volna, ha történetesen a legszebb mosolyt a kínai jelölt nyeri el. A zabáló ember mosolya undorító, már pedig a német vagy osztrák nő ma csak akkor mosolyoghat, ha két marokra fogva olyan kolbászt eszik, amelyet nem munkanélküli segélyből, hanem keresetéből vett és uneszétikus a gyáva ember kényszeredett mosolya is és így nem lehetett a világ legszebb mosolya az a mosoly sem, amely a filigrán kínai nő bájos arcát önti el, mikor szegényke a sanghaji nemzetközi zónán át kimenekül a csapei vérzivatarból és háláadó mosollyal köszönti a szabadulás barátságosan hunyorgó napját.

Nem szabad megütközni és megdöbenni azon, hogy e pillanatban, leszerelési konferenciák és ágyúbömbölések heiteiben, Nizzában szépségversenyt játszanak az emberek, csak azon kell megütközni és megdöbenni, hogy az embereket dühíti, mert e hetekben Nizzában még mindig szépségversenyt mernek játszani az emberek. Csak játszanak, ha kedvük úgy tartja. Legalább ők játszanak, ők kevesen ott Nizzában, akiknek még nevetni és kacagni szabad, akiknek még töprengeni és mérlegelni lehet azt, hogy kinek volt a legszebb mosolya.

A szépség mindig izgatja az embert és a szépség nemcsak erotikai izgalom, hanem lelki kielégülés is. Nincs szebb a kacagó embernél és a gyermek iránt érzett minden örömeink teteje, mikor az öntudatlan apróság csendben és játékosan mosolyog. Az évezredek során sok hatalmasság, király és császár,ült az emberiség nyakán és az volt a rossz király, akinek uralma alatt a népek sohasem mosolyogtak és az volt a jó király, aki úgy tudta a maga nyáját vezetni és hajtani, hogy a nyáj mosolyogni is merészt és — tudott.

Ma olyan hatalmasság ül a világ nyakán, amelynek uralma alatt mosolyogni sem nem tudunk, sem nem merünk. A pénz-deszpótizmusának e legújabb korában kifagyott a mosoly talaja és csirátlaná pusztult a mosoly magja. Európa néhány százmillió embere között akad egy, egy francia nő, aki mosolyog és mert akad, igenis jutalmazni kell, csak azt ne héményezem és örökkön-örökké nehéz ményezni is fogom, hogy második helyre került, holott mosolyogni tud és mer.

És éppen ezért ezzel az egész szépségverseny cirksusszal szemben különvéleményt kell bejelenteni, mert nem ott a ményt kell bejelenteni, hogy ki a legforrásabb, hanem ott, hogy ki a legszegebb és mégis ki a legmosolyosabb. Az első díjat a legőnfeledettebb mosolynak követejük, és külön annak a legeslegelső, aki szegényen is mosolyogni tud. Lássuk Miss Mosónó mosolyát és ha Miss Mosónó mosolyog és ha Miss Mosónó nem is francia, de akár hontentotta, legyen az övé a diadal.

A mulatósok az étkezőkocsiban együtt

ültem egy gyárigazgatóval. Négyen voltunk összesen az étkező kocsiban. A gyárigazgató úr 240 lejt fizetett ki az ebédjéért és mert négyen voltunk, mosolyogni mert.

— Egész Romániában, itt az étkezőkocsiban érzem magam a legjobban, — mondotta a gyáros —, mert itt elmerem 240 lejt költeni, anélkül, hogy attól félnék, hogy megszólalnak, mert 240 lejt el ebédeltém.

Ez az az ember, aki nem mer mosolyogni.

És éppen tegnap házmesterek hatodik gyermeke született. A „boldog” apa ott állott a megszületett és már megfürösztött kis apróság mellett és a kezében szorongatta a száz lejt, amelyet a nagylelkű háziúról a hatodik poronty születésének tiszteletére kapott.

Egy gyerek és száz lejt!

Mennyi boldogság és a „boldog” apának olyan fagyos volt az arca, mintha

nem kilenc hónapja, hanem csak kilenc másodperc tudná, hogy ez a hatodik is utban.

Ez az az ember, aki mosolyogni nem tud.

És végül ezelőtt öt perccel mondja a barátom:

— Leszállították most elsején újból a fizetésem, de higgye el, nem is törődöm vele. A másikat is leszállították, a harmadikát is. Egy sors és egy baj ez a baj. Valahogyan azért még mindig van és lesz. Csak a sirást utálom, a fanyar pofákat és a keserű ajkbiggyeszteseket. Azt utálom, hogy most azért, mert leszállították a fizetésünket, az egész bank két hónapig még mosolyogni sem mer.

Az egész krízist egye meg a fene, — bocsánatot kérek, de így mondtam, hogy egye meg a fene! — de legalább kacagni lehetne.

Aki kacag, kapjon husz, aki mosolyog, kapjon tíz százalék kacsagási és mosolygási pótlékot. Ugy repül az élet, mint a rakéta autó és észre sem vesszük, ha majd már azon sem tudunk mosolyogni, ha véletlenül felemelik a fizetésünket.

A halál nem baj. A halál jó, becsületes és egyenes megoldás, de ez a halál-

los betegség, ez a mosolytalanság és örömtelenség, amely kiveszi a velőt a gerincből és eltépi azt az idegszálat is, amelyet amugy is már csak hajsza tart össze ez a baj.

Franciaország szépségének az első díjat, mert az övé a világ legszebb mosolya. És Miss Mosónónek akár adjuk oda a kacsalábon forgó tündérvárat is ha mosolyogni tud.

És mit leszerelési konferencia és mit Japán—Kína és mit az egész humbug, amelyből úgy sem lesz semmi és amely, ha lesz, amugyis semmi. Addig nem hiszünk semmiféle megváltásban és bárholnan jött megoldásban, amíg nem halljuk az egyedüli üdvöztető egyetlen igaz programot:

— Miss Mosónó mosolyog, mert már mer és mert már olyan a világ, hogy tud! Ez igen! Ez program!

Minden más megváltás és megoldás értéktelen hamisítvány, amelyet méltóztassék erőlesen visszautasítani.

Figyelje védjegyünket: teknő mellett mosolygó Mosónó mos.

Csak eredeti Mosoly-csomagolásban valódi.

Halász Sándor

Genf a revízióban keresi a leszerelés előfeltételeit

Svájc is csatlakozik a nemzetközi revíziós csoportához

Sir Simon megerősíti a határok tarthatatlanságáról tett bejelentését

Genf, február hó 17.
Az általános leszerelési konferencia előkészítő tanácskozásain ma délelőtti ismét újabb hatalmas erkölcsi támogatást nyert az a csoport, amely

a békeszerződések revízióját tűzte ki célul

a nagy világproblémák megoldásában. Ma mondotta el beszédét ugyanis Motta svájci fődlegátus, a svájci köztársaság elnöke.

Motta a békeszerződések rendelkezésiéről beszélt és kijelentette, hogy a világháború utolsó fejezetét jelentő békeszerződések nem szabad és nem is lehet örökké fenntartani, mert a hozzájuk

való örökös ragaszkodás ellentétben áll a mindig fejlődő és átalakuló élet lényegével.

Hatalmas beszéde végén bejelentette, hogy

Svájc is csatlakozik ahhoz a nemzetközi revíziós csoporthoz, amelyet a nagyhatalmak képviselői közül Borah szenátor, Sir Simon angol külügyminiszter és Mussolini olasz miniszterelnök is támogatnak.

Sir Simon a mai határok tarthatatlanságáról.

Az Adeverul tegnapi száma feltűnést keltő tudósításban adott hírt arról, hogy

Sir Simon angol külügyminiszter Genfben, egy magánbeszélgetés közben olyan értelmű nyilatkozatot tett, hogy a mai határokat nem lehet többé fenntartani.

Az Adeverul genfi levelezőjének érdekes tudósításával kapcsolatban a Pesti Napló genfi munkatársa érdeklődött az angol külügyminiszter környezeténél az iránt, hogy mi igaz Sir Simon kijelentéséből. A budapesti lap munkatársának kijelentették, hogy az Adeverul híradása igaz és a kérdéses kijelentést Sir Simon valóban megtette. Nyilatkozata azonban magánjellegű volt és nem szánta azt arra, hogy a nyilvánosság elé is kikerüljön.

Váratlanul megbukott a francia kormány

Páris, február 17.
A francia szenátus kedd délutáni ülésén beterveztették azt a választójogi törvényjavaslatot, amelyet a Kamara már elfogadott és amelyet ezuttal a szenátusnak kellett volna szentesítenie. A törvényjavaslat súlyos sérelem a demokratikus választójogi rendszer ellen és a szenátorok a kamarával szemben megakarták védeni a demokratikus választójogot.

Már rögtön a szenátusi ülés megnyitásaakor érezték, hogy a törvényjavaslat tárgyalása nem fog olyan simán lefolyni, mint a Kamarában és hogy az afelett történő szavazás meglepetéseket hozhat.

Az első felszólalások már vihart idéztek elő. Laval szenvedélyességet vetett a demokratikus választójogi rendszer védelmező szenátorok szemére. Amikor az elnök Peyronnet szenátornak akarta megadni a szót, Laval elébeugrott, gyorsan felugrott helyéről és ő kezdett beszélni.

— Eláll!... Eláll!... — kiabálták a baloldali padsorokból.

— Elvetni!... Elvetni!... — hangzott ezután.

A szavazásra már a legfeszültebb atmoszférában került sor. A kormány 155 szavazattal 134 ellenében kisebbségben maradt, mire Laval azonnal felvetette a biza mi kérdést. Ezuttal 157-en szavaztak a kormány ellen és 134-en mellette.

Laval miniszterelnök és a kormány többi tagjai rögtön tanácskozára vonultak vissza, amelyen elhatározták, hogy a kormány lemond. A szenátus épületéből Laval, minisztertársa élén, átvonult a Eliséebe, ahol benyújtotta Doumer elnöknek az összkormány lemondását.

A lemondást Doumer elfogadta és egyben köszönetét fejezte ki Lavalnak eddig kifejtett munkásságáért.

A kormánytöbbség az esti órákban értekezletet tartott, amelyen határozati javaslatban ítélték el a kormány leszállását, amely formai okok miatt történt. A határozati javaslat kiemeli, hogy akkor, amidőn Genfben sorsdöntő fontosságú események történnek; helytelen és hazafiatlan dolog, hogy egy politikai csoport bent az országban zavarokat kelt.

Doumer köztársasági elnök egyébként még az esti órákban megkezdte a kormányváltással kapcsolatban a kihallgatást.

tásokat. Mindenekelőtt Bouissont, a kamara és Lebrunt, a szenátus elnökét hallgatta meg, szerdán pedig a pártok vezetőit kérte magához.

Hir szerint a szenátus kormánybuktató akciója egy koalíciós kabinet létrehozása érdekében történt.

A kormányhoz közelálló jobboldali lapok élesen támadják a szenátust, amelynek tagjai

a kormányt leszállították és bukását ki-provokálták.

míg a baloldali lapok helyesléssel veszik tudomásul a szenátus magatartását. A Republique egyenesen azt írja, hogy alldásos dolog volt végre tiszta helyzetet teremteni.

Ebben a pillanatban még mindig kétséges, hogy Lavalnak ki lesz az utódja a kormányelnöki minőségben. A lapok többsége

Paul Boncour személyét helyezi előtérbe a kormányváltás megoldásánál, de azt is hangsúlyozzák, hogy a Boncour-kombinációnak csak akkor van jelentősége, ha Tardieu-t hadügyminiszterként sikerül az új kormányban is megtartani.

Franciaországnak s egyben Európának egyik legtekintélyesebb politikai folyóirata, Henri de Jouvenel szerkesztésében megjelenő „Revue des Vivants” feltűnést keltő cikket közöl Frederic Eccard szenátor tollából, Szovjetország világforradalmi készülődéséről. Ime, az első mondatok:

„Miután a bolsevikieknek mindenképpen az a végcéljuk, hogy a világforradalmat adott pillanatban fegyveres támadással kihozzák, a világ hadseregük nagyvonalú kiépítését sürögő szükségletnek tekintik. Komoly esetben a szovjetföld néhány nap alatt már ma kerek egy millió tényleges katonát, egy millió kiképzett tartalékost és egy millió népfőlként tudna fegyveresen mozgósítani: három millió harckész, szigorúan fegyvelmezett rekrutát! A szovjetnek 1500 hadirepülőgépe és teljes fejlődésben lévő haditengrszete van. Az orosz katonai költségvetés 1922-től kezdődőleg 1929-ig 240 millió aranyrubelről 920 millióra emelkedett. Az utóbbi két évről nem állanak megbízható adatok rendelkezésünkre, de kétséget nem szenved, hogy azóta ezeket a szörnyű summákat is messze túlhaladták.

Mindez többé, vagy kevésbé ismert. A mit azonban a világ csak kevésbé figyel meg, az magának a híres Pjetilekának, az öt éves terének militárisztikus, stratégiai karaktere, sőt fegyveres ámadásra alkalmas jellegzetessége. Az öt éves tero fantasztikus, nagyszabású iparfejlesztése három célt tart szem előtt:

1. — A növekvő hadiiparok biztosítását és kiépítését.
2. — A támadóháborúhoz szükséges utvonalak kiépítését.
3. — A technikai támadóháború tartaléksapatainak kiképzését.

Castex francia admirális a párisi hadiiskolában néhány nappal ezelőtt előadást tartott az Oroszországgal való háború eshetőségeiről. Miután az admirális a legtekintélyesebb katonai szakértők közé tartozik, fejtegetései érdeklődésre tarthatnak számot. Ime, néhány mondat Castex tanulmányából:

„A belső felfordulás néhány esztendeje után a bolsevikiek felhúzták a cárizmus csizmáit és miként a konvencionális franciák a régi monarchiával szemben, átvették a bukott korszak szélsőséges programját, amely imperiális és pánorosz alapokon nyugszik... Így tehát számolnunk kell egy hódító jellegű, éles katonai akcióval, amely Európát ázsiai jellegű részszt és fél-Ázsiát a Nyugat, ennek civilizációja s ugyancsak ennek keleti birtokai ellen hadba küldi.

Ennek az akciónak előjátékai különböző sikerrel már lejátszódtak. Az oroszok legyőzték már Kolcsákok, Denikint és Wrangelt s kezüket rátették a Kaukázusra. A Távolkelet többé-kevésbé megmenekült. A Lengyelország-ellenes akció kudarcot vallott.

Mikor játszódik le a nagy végdráma? Nehéz lenne megállapítanunk. Ha ügyesek, megvárják országuk gazdasági, pénzügyi, közigazgatási és katonai helyreállítását s így lesz némi időnk, hogy a közelgő vihart előrelássuk s fogadására felkészüljünk. Ha türelmetlenek lesznek, a doog előbb következik be.

Hogy fog működni az új felfordító? Ha erőt megengedik, egyszerre támad majd ugyanabban az időben. Benyomul Közép-európába, keresztül Csehszlovákia, Lengyelország és Magyarország testén. Délen megpróbálkozik Románia megkerülésével a Kaukázuson keresztül betörni Kisázsia-ba és Perzsiába, hogy így közelítse meg a Földközi tengert és a Perzsa-öblöt, Esetleg megtámadja Indiát is.

Romániának, melyet mindez létben fenyeget, nehéz dolog lesz az ellenállás.

Mint látható, a világhekére a legkitűnőbb kilátásaink vannak. Végeredményben a cári hódítópolitika újraledésével kell számolnunk. Ez a hódítópolitika Nagy Péter politikai végrendeletében szövegeztetett le, mely testamentum sokak szerint nem hiteles. De akár hiteles, akár apokrif, egy bizonyos: életben van! S ha már életben van, ismertessük főbb rendelkezéseit:

„Az állam állandóan háborukész állapotban tartassék.

Növeltessék minden lehetséges erővel észak felé a Balti, dél felé a Fekete-tenger mentén.

Tartassék fent állandó haderő, építessenek hajógyárak a Fekete-tenger partjain s folyamatosan terjeszkedjünk, hogy elérjük Konstantinápolyt.

Minden eszközzel könnyítessék meg az orosz tengerészet megnagyitása és tökéletesítése, mert ennek segítségével nyerjük el az uralmat a Balti- és a Fekete-tenger felett.

Lesz még sorozás, ne tessék busulni. Jobbtollu regényírók már meg is írhatják világszenzációjukat: „Kisázsiai Garnizon.”

Vagy: „Errefelé, a keleti fronton semmi új-ság!”

Tankokkal és koporsókkal...

Ujabb japán hadsereget indítottak utnak Sanghaj felé

A szovjet is összevonta csapatait a mandzsuri határon

Franciaország is csatlakozott a Japánnak küldött tiltakozó jegyzékhez

Sanghaj, február hó 17.

A japánok szerdán partraszállították azokat az utolsó csapatteket, amelyeket a sanghai ellen csütörtökön megindítandó nagy offenzíva céljaira szántak. A japán haderők parancsnoka ma még egy utolsó ultimátumot intéz a szembenálló 19-ik kínai hadtest vezérkarához, felszólítva azt, hogy 30 kilométerrel vonuljon vissza, ellenkező esetben a japán haderők azonnal megnyitják a tüzet a front egész hosszúságában.

Sanghait a japánok körülásták lövészárkokkal és katonáik nagyrésze azokban várja a döntő ütközet megindulását. A legutoljára partraszálló japán katonák koporsókat hoztak magukkal, hogy haza vigyék bennük a már eddig elesett bajtársaikat. Az egyik japán katona, aki már régebben itt állomásozik, amikor meglátta a koporsókkal érkező katonákat, így kiáltott fel:

— Erre igazán nem volt szükség!

A csütörtökre bejelentett döntő offenzíva renkívül véresnek és elkecsereedettnek ígérkezik. Az eddig partraszállott 20 ezer japán katonát 100 ezer kínai várja, akik, mindenre elszántan, veszik fel a harcot gyűlölt sárka testvéreikkel.

A guerrilla-bombázások és lövöldözések tegnap is tartottak. Az egyik bomba a nemzetközi negyedben levő angol konzulátus épületére esett és kishiján mult, hogy az egyik gépirókisasszonyt meg nem ölte. A bomba ugyanis az egyik irodahelyiségben explodált, amelyből a gépirókisasszony alig egy perccel azelőtt távozott.

A kínaiak lázas védelmi készülődéseire jellemző, hogy a legtöbb házban mely gödröket ásnak amelyekbe a gránátok és bombák elől behozódhassanak. A nemzetvédelemre megindult országos gyűjtés eddig egymillió dollárt eredményezett. Gyűjtést rendeztek a san-franciskói kínai negyedben is, ahol házról házra jár va negyedmillió dollárt gyűjtöttek a kínai nemzetvédelmi alap javára.

A délutáni telefonjelentések is nagy japán előkészületről adnak részleteket. Ezek szerint

a japán hadügyminiszterium felhatalmazást kért a kormánytól arra, hogy Sanghai elé újabb csapatokat szállíthasson

a kínaiak tulereje ellen. A hadügyminiszter előterjesztésére a japán minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy 45.000 katonát hajózzanak be Sanghai felé.

A japán minisztertanácsban megvitatták azokat a jelentéseket is, amelyek szerint a szovjet csapatokat vont össze a mandzsuri határon

azzal a szándékkal, hogy alkalmas pillanatban fegyveresen is beavatkozzék a japán—kínai incidensbe, természetesen Japán ellen. A minisztertanácsban az a vélemény alakult ki, hogy a szovjet csapat-szállításai nem érdeklik közelebbről Japánt, mert neki is van annyi joga Mandzsuria földjéhez mint az oroszoknak.

Japán különben egyre cinikusabban viselkedik. Tókióba ugyanis arról érkezett jelentés, hogy Stimson, Amerika külügyminisztere újból tiltakozó jegyzéket akar küldeni a japán kormányhoz a nemzetközi negyed területén végrehajtott japán csapat-szállítások és hadműveletek miatt. Erre a hirre a japán külügyminiszterium egyik tisztviselője a követ-

kezőket mondotta a tókiói lapok tudósítóinak:

— Ha Stimson azt hiszi, hogy Japánnak nincs joga Sanghaiban megvédeni a japán alattvalók életét és vagyonát, akkor Amerika miért küldött tengeri haderőt és csapatokat ugyanoda?

Eddig Amerika és Anglia kormánya tiltakozott legélesebben és legrendszeresebben Japán területsértései ellen. Most

Franciaország tókiói nagykövete is utasítást kapott arra, hogy a legújabb tiltakozó jegyzékhez csatlakozzék

és támogassa Amerikát és Angliát a sanghaji nemzetközi negyedben történt erőszakosságok miatt teendő lépésekben.

Ítélet a nagybányai kommunisták monstreperében

Tizennégy vádlott ellen hozott súlyosan marasztaló döntést a bíróság. Wolf bankigazgató leánya is az elítéltek között van

Szatmár, február 17.

Jelentette a B. L., hogy a satmári törvényszéken pénteken reggel kezdték meg a nagybányai kommunisták monstreperének tárgyalását. A per tárgyalása igen hosszú ideig tartott. A tizenkilenc vádlott kihallgatása pénteken az egész napot igénybevette, míg szombatn a tanúk kihallgatására került a sor. A tanúk kihallgatása ugyancsak az egész napot elvette úgy, hogy a vád- és védbeszédre csak hétfőn reggel kerülhetett a sor. Hétfőn délelőtt dr. Galea Miklós ügyész tartotta meg vádbeszédjét, míg dr. Benedek Pál és Zachiu Felician védők vélszédei hétfőn estig tartottak. Az ítélet kihirdetést szerdára halasztották.

Szerdán reggel a satmári törvényszék tanácstermét ismét szorongásig megtöltötték a per iránt érdeklődők, a vádlottak hozzátartozói és az újságírók.

Dascalu elnök olvasta fel az ítéletet, amely szerint a törvényszék Berindán Jenő asztalost négy évi fegyházra, Cseterás Sándor kereskedősegédet három évi, Zojkás György földmivest és Fehér Mihály bányász harmadfél—harmadfél évi, Igli András lakatos és Mór János bányász két-két évi fegyházra, Wolff Ilonát, egy bankigazgató leányát és Libig László asz-

talost egy-egy évi börtönre, Décsy János asztalost hat hónapi, Moldován István bányászt négy hónapi fegyházra ítélte.

Négy vádlottat egy-két havi fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék, Felmentést mindössze négy vádlott kapott.

Az ítélet a Marzescu-törvény első, hatodik és nyolcadik szakasza ellen elkövetett büncselekményben mondta ki bűnösnek az elítélteket.

Az ítélet ellen Galea dr. ügyész részint súlyosbíttatásért, részint a négy vádlott fölmentése miatt főlebbezett, míg a védők a bűnösség kimondása és az ítéletek súlyossága miatt jelentett be főlebbezést.

A védők és az ügyész között élénk vita fejlődött ki a szabadlábrahelyezések kérdésében. A védők kérték, hogy az elítélteket a tábla döntéséig helyezték szabadlábra, míg az ügyész az összes vádlottak további vizsgálati fogságának kimondását kérte a bíróságtól.

A törvényszék úgy döntött, hogy a fölmentetteket, továbbá az egy évnél nem hosszabb időre elítélteket szabadlábra helyezi, a többieket azonban fogvatartja.

A meglehetősen súlyos ítélet nagy meglepetést keltett, mert az utóbbi évek kommunista pöreiben kétségkívül a satmári ítélet a legsúlyosabb.

ÉLJEN A SAJTÓ!

Tegnapelőtt még úgy látszott, hogy a kormány kebelében (vajon hogyan nézhet ki egy ilyen kebel?) komoly konfliktus tör ki. Argetoianu pénzügyminiszter ugyanis, mint már annyiszor eddig is, önállósította magát s a „nemzeti adó”-ról szóló törvényjavaslatát anélkül terjesztette a kamara illetékes bizottsága elé, hogy azt Jorga miniszterelnöknek megmutatta volna.

Tehát a kormány egy alapvető fontosságú, beláthatatlan jelentőségű tervvel állott elő, amelyről a kormányfőnek még csak fogalma sem volt.

Illetve utólag mégis csak szitett valamit. Ugyanis a lapokból megtudta, hogy mit tervez Argetoianu.

De vajon mit cselekedett volna, ha nem lettek volna lapok?

Lám, miniszterelnök ur, mégis csak használhatók valamire az újságok. Ambar Excellenciád szüntelenül dörgedelmezik ellenük, mégis csak nagy tragédia lenne, ha betitaná megjel-nésüket.

Még csak hírét sem hallaná annak, mi történik az országban.

NYOMOR

Walter v. Molo-nak, a porosz Akadémia költségvetési osztálya volt elnökének

egyik nyilatkozatában olvasom:

„Nem titok, ha elárulom, ha kijelentem, hogy maguk az ismertnevű német írók is csak nagyon ritkán tudnak könyveik jövedelméből ugynevezett jólszituált körülmények között élni, különösen akkor nem, ha szabadságukat és önállóságukat nem akarják feladni. Csak akkor, ha valamilyen kiváncsatos irányzatnak vagy pártfegyelemnek, valamilyen népszerű eszmének alávetik magukat, ahelyett, hogy új eszmét teremtenének, csak akkor vezet utjuk a sikerhez. Ez a felismerésem nyilván kiméletlenül van kifejezve, azonban egyszer már ki kell mondani, hogy a német irodalom a lét vagy nemlét kérdése előtt áll.”

Ezután Walter v. Molo gyakorlati példákat említ fel:

„Öreg, nagyon rosszul öltözött asszony jött rövid idővel ezelőtt egyik segélyszervezethez. Néhány szük szóval leplezte le a legkeserűbb nyomor elrettentő képét. Mörke Eduard leánya volt.

Egy másik asszony jött s ugyanezt a képet vázolta: Wilhelm Raab leánya. Friedrich Lienhard-nak és Arno Holznak özvegyei a legborzalmasabb nyomort nyögik. Egy író, aki 12 neves könyvet írt, feleségével együtt kiűrt lakásában a földön alszik. Egy ismert lírikus és kritikus minden segély

nélkül kórházban fekszik. Összes könyvei elfogytak. Új kiadások egyelőre reménytelenek. Egy ifjú író nő levelekéből és száraz kenyérből él. Egy költő családjával együtt egy nedves pincében heti nyolc márká jótékony-sági pénzből tengődik. Egy másik ugyancsak családjával menedékhelyeken és várótermekben.”

Milyen elrettentő ez a kép. Talán még a magyar írók sem ecsetelhetnének különben.

De mily nagyszerűek v. Molo vég-szavai:

„Hogy tudnak ezek az emberek a szörnyű nyomor ellenére harcolni és hinni! Hogy győzik le újból és újból a kétségbeesést, hogy dolgoznak, teremtenek, hogy akarják missziójukat betölteni! Egy nagytehetségű, fiatal drámaíró feleségével és gyermekeivel egy verandában él, egy verandában, amelynek nincs ablaka, még kevésbé kályhája, és ír, ír — egy vigjátékot!”

A tiszta művészet és a tiszta alkotás több, mint a legelrettentőbb nincstelenség és kietlenség.

Az igaz Irást nem lehet megvenni pénzért. S aki küldetést érez, nem megvesztegethető.

Ámbár a Molo-i nyomor, ha még nincs is itt, holnap bizonyára bekopogtat az eszeveszetthez.

(m. i.)

Mindegyre újabb meglepetésekkel szolgál a Titulescu-rejtély

Nemzetikormányra van szüksége az országnak

a jelenlegi súlyos külpolitikai körülmények között

Genfi kulisszatitkok állanak a bukaresti kormányválság háta mögött. Steret a fővárosba táviratozták

Maniu az új nemzeti kormány élén (?)

Erdély „parlamentje” elvetette a konverziós javaslatot

Bukarest, február 17.

Titulescu körül egyre forrongóbban zajlanak az események. A pártvezérekkel folytatott eddigi tárgyalásainak anyagából semmiféle szivárgást ki. A politikai pletykákhoz szokott bukaresti klubok doyenjei ma némán hallgatnak és a főváros legjobb színműveinek politikai riporterei sem tudnak konkrétumokat felhajtani. A sajtó nagy általánosságban össze próbálja kapcsolni a Titulescu táskájában rejlő mély külpolitikai titkokat a belpolitikai helyzettel.

Az öröklött nemzeti álláspontot képviselő Universul, amelyet úgy beföldön, mint külföldön a román szovinizmus orgánusaként ismernek és amely sem külpolitikai, sem belpolitikai kérdésekben nem ismerte eddig a köntörfalazást, vezetőhelyen cikket közöl, amelynek címe következőképpen hangzik: „Az ország követeli...” A lap méltatja Titulescu páratlan diplomáciai érzékét és furcsának találja, hogy még mindig nem sikerült megtudni azokat az okokat, amelyek

őket Genfi váratlan elhagyására késztették, ma, amikor a Lehmann-tó partján a külpolitika legfontosabb eseményei zajlanak.

„Valami súlyos dolognak kellett történnie — mondja a közvélemény, amit mi el is hiszünk” — írja az Universul.

Már régen felhívtuk a kormány figyelmét arra, hogy a külpolitikai kérdésekben nem elég járatos, nem elég körültekintő és nem elég óvatos. A kormány azonban nem hallgatott ránk. Az egész ország forrong, mert a kormány tehetlensége kétségeket támasztott a lelkekben, amelyek végzetes következményekkel járhatnak. Salus Republicae! mindezekért — és ezért az ország követeli, hogy a kormány addig távozzék, amíg a mai súlyos helyzetet menteni lehet!”

Igy hangzik az Universul cikke, amely nem világos és valami egészen különös dologról beszél. A cikk stílusa nem a megszokott belpolitikai csipkelődések hangjára vall.

Az erdélyi parlamentek tegnap este az összes pártpolitikuskok bevonásával népes gyűlést tartottak a Bulevard-szállóban. A szónokok általában azt hangoztatták, hogy a konverzió Argetoianu elképzelése szerint katasztrófális hatással lehet az ország egész gazdasági életére nézve.

Mihályi Tivadar volt kolozsvári polgármester kijelenti, hogy a konverzió a mai állásában katasztrófális volna Erdélyre és Bánságra nézve. A tervezetet, az első formájában készséggel támogatják. Közben aztán olyan változásokat eszközöltek rajta, amelyek teljesen új képet adtak a konverzióknak. Felszólítja a jelenlevőket, hogy tiltakozzanak az adósságrendezés Argetoianu által elképzelt módjait ellen.

Hodor többségi képviselő kijelenti, hogy az Argetoianu-féle tervezet hiányos és még akkor sem segít a mezőgazdaságon, ha a „nemzeti adót” bevezetik.

Brancovici szenátor, a romániai gabonaexportőrök szövetségének elnöke szerint az egész ország tönkre megy, ha Argetoianu javaslatát megszavazzák.

Ezután Hans Otto Roth szólal fel és kijelenti, hogy a konverzió jelenlegi formájában nem egyéb, mint narkotikum, amely ideig-óráig kábultságot okoz, de ténylegesen nem segít a bajokon. Ne követeljen a kormány csak a lakosságtól áldozatokat. Nézzon egy kicsit körül és vágjon a paraziták közé. Itt is lehetne pénz megtakarítani. Leghelyesebben az egész konverziókérdést elhalasztani addig, amíg megfelelő statisztikai kimutatók alapján más eszközök nem találhatók a mezőgazdasági adósságok rendezésére.

Jósika János báró, a magyarpárt nevében szólal fel és kijelenti, hogy a kormány által agyonmódosított törvénytervezet nem oldja meg a földművelés nehézségeit. Hangsúlyozza, hogy a magyarpárt nem fogja megszavazni a konverziós tervezetet.

Az erdélyi képviselők gyűlésének lefolyása politikai, de főleg kormánypárti körökben mély megdöbbenést keltett, mert ez már az első pillanatban azt látszott igazolni, hogy a kormány, illetve Argetoianu elvesztette a konverziós csatát.

Csehszlovákia és Jugoszlávia felkészülten várja az eseményeket

A román külpolitika egyik legkomolyabb és legmegbízhatóbb szöcskéje, az „Adeverul” szintén nem marad el az események kommentálásában. A lap megállapítja, hogy a belpolitikai élet minden ritmusa Titulescu megbeszéléseiből és hallgatásából indul ki. Az összes pártvezérek, akikkel a londoni követ találkozt, hangsúlyozzák, hogy kizárólag csak külpolitikai kérdések vannak szóban. A lap rövid bevezetés után így ír:

„Számottevőbb politikuskainkat igyekeztünk meggyőzni arról, hogy Titulescu látogatásának mégis csak vannak belpolitikai vonatkozásai. Példának felhozunk a következőket: az a tény, hogy Csehszlovákiában és Jugoszláviában, tehát a kisantant másik két államában, a közvélemény a legnagyobb jelentőségű és hogy nem várnak nagyobb jelentőségű külpolitikai eseményeket. Ha a békeszerződések revíziója oly aktuálissá vált volna, akkor szomszédaink is izgatottabbak lennének, mert hiszen őket is érinti a kérdés”.

„Megokolásainkra — folytatja a lap — azt a választ kaptuk, hogy ez a két állam már eleve felkészült az eseményekre,

amelyek tagadhatatlanul zajlanak. Csehszlovákiában például erős koncentrációs kormány biztosítja az államformát minden fajta meglepetés ellen. Ebben a kormányban még a németek is helyet foglalnak, a vidékeken pedig nem tapasztalható elégedetlenség. Ezzel szemben nálunk semmiféle előkészület nem történt és olyan kormányunk van, amely mögött nem áll az egész ország. Végül pedig nem kell elfelejtenünk egy idegesítő pontot. Besszarabiáról. Eppen ezért jött Titulescu, hogy Romániát kellőképpen előkészítse és felfegyverezze az összes szükséges argumentumokkal a nemzetközi fórumok előtt kényszerű harcra”.

Steret is Bukaresztbe hívták

A Lupta szerint a kormánykörök azt hangoztatják, hogy Jorga miniszterelnök személye elleni támadásnak minősíti Titulescu váratlan hazaérkezését. Abból a tényből, hogy a királyi kihallgatások napirenden vannak, továbbá, hogy Titulescu az összes pártvezérekkel tárgyal, Jorga arra következtet, hogy kormányának napjai meg vannak számlálva. Az utolsó huszonnégy órában a kormánypárt körében az idegesség egyre nő, a legutóbbi minisztertanácsban már nem tárgyaltak folyó ügyekről, hanem Jorga és Argetoianu különösöbába vonultak és ott vitatták meg a kormány helyzetét.

Nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Stere professzort aki távol tartja magát a politikától, Jasiból táviratilag szintén Bukaresztbe hívták.

Tudni kell azt, hogy Stere Besszarabia vezető politikusa, akit valószínűleg az orosz-román kérdésben óhajt meghallgatni Titulescu.

Maniu Gyulát megérkezése után már az államason attakirozták az újságírók. Az egyik lap fotóriportere arra kérte fel, hogy álljon meg egy pillanatra, mert le akarják fényképezni. Maniu azonban még ezt a kérést is elutasította. Ezekután, a különböző politikai kérdéseket viccekkel ütötte el.

Lupu dr. tegnap együtt ebédelt Titulescuval. A pártvezér több órán keresztül tárgyalt a londoni követtel, majd a kamarába ment, ahol az újságíróknak a

következő szenzációs nyilatkozatot tette:

LUPU: A HELYZET NAGYON SÜLYÖS

— Titulescu barátom — mondotta Lupu — akivel legutóbbi londoni utam alkalmával részletesen megtárgyalhattam a Romániát érdeklő külpolitikai eseményeket, a legnagyobb szívélyességgel rendelkezésemre bocsátotta a Genfben összegyűjtött anyagokat. Ki kell jelentenem, hogy a helyzet nagyon súlyos. Véleményem szerint az aktuális külpolitikai kérdések, valamint a konverzió problémája azok, amelyek uralják ma úgy a bel-, mint a külpolitikai életünket.

Tegnap délután négy órakor Titulescu újból fogadta Mironescu volt miniszterelnököt, hat órakor pedig megérkezett Mihailache és hármashat tárgyaltak. Ezután Titulescu fogadta Rosenthal ügyvédet, a híres jogászt, aki, mint ismeretes, annakideig a békeszerződések megfogalmazásában és az optánsper levezetésében is részt vett.

ERDÉLYI PARLAMENTJE ELVETETTE A KONVERZIÓS JAVASLATOT

A belpolitikai helyzetet — külső látszat szerint — a konverzió fordította fel. Különösen az utolsó pillanatban bedobott „nemzeti adó” mérgeztette el a hangulatot annyira, hogy a kormány helyzete most már igazán tarthatatlannak látszik.

Az ifjú Bratianu kiáltvány

Ebbe a túlfűtött hangulatba villámként csapott bele Bratianu György manifestuma, amit az éjszaka folyamán küldtek szét az egész országban. A manifestumban ilyen kitételek vannak:

— Tiltakozunk a vérengző adóinkvizíció ellen, amelyet a „nemzeti adó” bevezetése vonna maga után!

— Az öröklet szele fujdogál.

Ezeket a kitételektől fűszerezett manifestum felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy az Argetoianu által tervezett új adóval tönkreteszik a városi és falusi birtokot csak azért, hogy egynehány éhes uzsorást kielégíthessenek. Ez a megoldás a parasztok többi rétegeit is tönkre teszi.

ARGETOIANU „BETEG LETT”

Ilyen előzmények után méltó feltűnést keltette a reggeli lapoknak az a híradása, amely szerint Argetoianu váratlanul Spanyolországba kapott és ezért kénytelen néhány napig otthon maradni.

A „Lupta” megállapítja, hogy Argetoianu megbukott a konverziós javaslatával és ezért, mielőtt a végleges botrány kitört volna, félre állt az utból. A hely-

zet ugyanis az, hogy délután kell összejönnie a kamara törvényelőkészítő bizottságának. A tegnapi gyűlések után, amelyek az összes pártok álláspontját kikristályosították, biztosra veszik, hogy a bizottság elutasítja a javaslatot. Ez pedig olyan csapás lesz a kormányra, amit a kamara nyílt ülésén történő szavazás csak még súlyosabbá fog tenni. Argetoianu az ügy fontossága ellenére sem fog részt venni a kamarai bizottság délutáni ülésén.

A délelőtti folyamán egyébként a többi pártok is nyilatkoztak a konverziós javaslat kérdésében. Délelőtt 10 órakor Mironescu volt miniszterelnök lakásán összegyűlt a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága. Kiszivárgott hírek szerint a nemzeti parasztpárt vezetősége a legerélyesebben visszatartja a „nemzeti adó” gondolatát és ezzel az egész konverziós javaslatot.

A liberálisok Duca elnöklete alatt szintén ma délelőtti tartottak ülést. A gyűlésről nem adtak ki nyilatkozatot, de annyit sikerült megtudni, hogy a liberális párt a legélesebben elítéli Argetoianu új tervezetét.

Már új kormánylisták keringenek

Lapzárta előtt jelentik: A kora délutáni órákban, a nemzeti parasztpárt és a liberális párt végrehajtó bizottságának ülése után az a hír terjedt el, hogy a Jorga-kormány még ma délután beadja lemondását. Argetoianu ma már meg sem jelenik a parlamentben és nem vesz részt a konverziós vitán, mivel belátta, hogy az ellenzéki pártokkal szemben a csatát elvesztette.

A kormányváltozással kapcsolatban azt hangsúlyozzák, hogy még a holnap nap folyamán megalakul az új kormány. Több kormánylista került forgalomba. Az egyik szerint Maniu fog kapni kormányalakításra megbízatást. Ebben a kormányban részt vennének Goga, Lupu és Bratianu György.

Ha ez a megoldás nem sikerülne, úgy Titulescut kérik föl koncentrációs kormány megalakítására. Egyesek valószínűnek tartják, hogy a legutolsó koncentrációs kísérlet meggyűlölet után Titulescu hajlandóan mutatkozna vállalni a miniszterelnöki tisztséget.

Az Adeverul e hírekkel szemben két megoldást lát: vagy Argetoianu nélkül egy párt-kormány, vagy Argetoianu elnöklete alatt koncentrációs kormány. A nemzeti parasztpárt hajlandóan mutatkozik egy koncentrációs kormányt támogatni, de csak abban az esetben, ha annak elnöke Titulescu volna. Ezzel szemben a liberálisok elfogadnának egy átmeneti Argetoianu-kormányt, de csak azzal a feltétellel, ha a parlamentet azonnal feloszlatja, új választásokat ír ki és pártkormány kerül az ország élére.

Maniu Gyula a Dimineata munkatársának a déli órákban kijelentette, hogy csak abban az esetben hajlandó belekapcsolódni a politikai életbe, ha a Jorga-kormány azonnal lemond, helyét pártkormány veszi át, amely feloszlatná a parlamentet és új választásokat írna ki. Minden más megoldást alkotmányellenesnek tart.

A Lupta úgy értesül, hogy Jorga miniszterelnök még ma délután benyújtja lemondását és a király Maniut bizza meg kormányalakítással. A király egyébként ma délután fogadja kihallgatáson Goga Oktáviánt is.

Ankét a konverzióról

Mit szól a nagyközönség Argetoianu rendkívüli jelentőségű javaslatához

Kamatredukciót, moratóriumot

A magyar Széchenyi s az ezt megelőző és követő sok más jeles közgazdász után, hogy mit akarhat Argetoianu pénzügyminiszterünk bevallottan a földműves adósságok konvertálását célzó, de valójában — ha akarattalanul is — mindent felforgató, egzisztenciákat halomra döntő, szükséges s így nélkülözhetetlen intézményeket, meg az egész „Hitel“-t megbénító s nem egy esetben a könnyelműeket, a tékozlókat és a dologtalanokat istápoló törvényjavaslatával: az — ha csak a felülről jövő bolsevizmusra nem gondolunk — nem igen tudható.

A hitellet szabályozása s így a kamatoknak redukálása, még egy méltányos hitelezőre és adóra egyformán tekintettel levő moratórium adása ezidő szerint tagadhatatlanul elkerülhetetlen ugyan s így kormány és érdekeltek intézkedéseikben eddig nem csak elmelehetnek, hanem el is kell menjenek. De a tartozásoknak és kötelezettségeknek részben, vagy egészen való *egyoldalú* elengedése: anarchiára vezető dolog lenne.

Avagy nem teljes felfordulásra vezető cselekedet volna az, ha kis részben ugyan a világválságból, de leginkább a hibás politika tüzéséből, meg az egyesek *elkapottságából* keletkező bajokat egyedül a józan, munkás és takarékosnak maradt népelemekkel akarják rendbe hozni?

Hiszen ez esetben a szédelgők dorbézolásait, más pénzt vett birtokait, luxusépitkezéseit és berendezéseit, gyermekeik urrá nevelését, selyem harisnyáit, zsevrő cipőit, asztracán bundáit és — mert ily esetek is vannak ám szép számmal — *áladósságait* is: mind-mind a jó embereknek maradottakkal fizettetik meg...

A mindent kiegyenlítő és kiengesztelő kormányzáshoz vezető utunk talán azonban még nincs elzárva. (?) Ha nincs, rá kell lépni gyorsan s meg kell csinálni, nem a konverziót, a mire pénzünk sincs, hanem a *kamatcsökkentést* és a méltányos határidőhöz kötött *moratóriumot*, mert ehhez csak jóakarattal kell és az nem fog hiányozni a jobbjainknál.

Székelycsárd, 1932. február 14.

Egy nyugalmazott állami tanító.

Szenvedjen a betétes is...

Az infláció nagyon veszélyes és kerülendő. A konvertálási tervet viszont miután csak egyetlen társadalmi osztály megmentését célozza, elégtelen.

Általánosabb megoldás volna:

A rövidlejáratú betétlátszások kölcsönökét hosszulejáratúakká kell tenni. Legmagasabb kamattal 9 százalék.

Konvertálandók úgy a birtokra, mint a házra adott kölcsönök, amelyek nem haladják túl a becsérték 50 százalékát. Az azon felüli adósságokra a kényszer-egyezséget tegyék lehetővé.

Nagyon fontosnak vélem, hogy a bankok és szövetkezetek helyzete megjavuljon. Ezek az intézmények képezik a hitellet idegrendszerét. Semminemű újabb megrázkódtatásnak nem szabad őket kitenni.

Mondja ki a törvény, hogy minden bank és szövetkezet adósságának rendezésére 5 esztendő nyit. Ez alatt az idő alatt csőd nem rendelhető el ellene.

A törlesztési kamat födbirtoknál 4 százalék, a házra adott kölcsönöknél 8 százalék. És a tőketörlesztés!

A törlesztésbe beszámítandók az 1928 óta fizetett kamatok s az ezekből származó különbség az adós javára esik.

Az állam az 5 hektárnál történt konverzióknál 4 százalékot térítsen meg a pénzüintézetek javára.

Szüntessék meg már az állami Földhivatalintézetet. Minden banknak, vagy szövetkezetnek legyen jogában az állam által felülvizsgált és konvertált követelésre jelzáloglevelet kibocsátani, amelyből a központ minden évben 10 százalékot átvesz, vagyis 10 esztendő alatt az összes papirokat átveszi.

Miután az elmúlt 10 esztendő alatt a betétitőke jutott a legnagyobb arányúhoz, jogos az a kívánság, hogy a hitelintézetek és szövetkezetek veszteségüket a betétesektől eszközölt levonásokkal fedezzenek. Az 1928 és ezalatt elhelyezett betétek és kamatokból 40 százalékot, az 1929 évi betétekből 20 százalékot és 1931 évből betétekből 10 százalékot lehetne leírni.

Szamosujvár,

Aján Joachim,
kereskedő.

Az igazságos megoldás az infláció

Az Argetoianu-féle konverziós tervet vagy a hozzáértés, vagy, ha hozzáértés, akkor az érdek, (de nem a közérdek) szülte. Minden valószínűség szerint a politikai érdek ez, amely nem törődve semmi mással, a lelkiismeretellenül felbízott tömeg száját akarja vele betömni.

Konverzióra, helyesebben a gazdasági élet helyreállítására kétségtelenül szükség van, a problémát azonban úgy kell megoldani, hogy jogsérelem sem az adóst, sem a hitelezőt ne érjen. A mezőgazdák 50 százalékos adósság-elengedése visszaélés a hitelezőkkel szemben. Milyen címen konfiskálható el a hitelező követelésének fele? Ezen a jogon a kormány elrendelhetné azt is, hogy minden embernek vágják le egyik karját, mert csak így juthatnak munkához a munkanélküliek.

A tervet kivégzi a bankokat s ezzel együtt a hitelletet. Mikor kezdődött a tulajdonképeni krízis? Mikor a bankok a hitelt megszorították. A hitel megvonása pedig betéteseket azt.

Mi jó lenne a tervezett konverzió törvényre emelkedésével? Semmi. Minden maradna a régi. Kereskedelem, ipar, hitel nélkül nem volt és nem is lesz. Konverzió után pedig hitel nem lesz.

Helyes megoldás? Ha lakonikus feleletet akarnék adni, azt mondanám, hogy minden más megoldás jó, csak a tervbe vett nem. Ha minden áron konverzió kell, legyen, de annak igazságosnak kell lennie s egyformán kell mindenkit támogatnia, vagy sújtania. Ne csak a mezőgazdákra vonatkozzék, hanem mindenkire. Mennyivel van jobb helyzetben a kereskedő, vagy iparos? Ezeket is éppen úgy segíteni kellene, mint a mezőgazdákat.

Ez megoldás volna és segítene is. A pénz, tehát a bankjegy szaporítással ugyanezt a célt lehetne elérni. Ez az a mód, mely igazságos formában megoldást hozhat. A többi ilyen irányú terv is burkolt infláció, csak a neve más.

Hogy a külföld miatt nem lehet? Miért ne lehetne, csak akarni kell. Ha a kormány a mezőgazdákkal szemben olyan nagylelkű akar lenni, hogy mások, a hitelezők rovására 50 százalékos adósság-elengedést igér, így legyen nagylelkű s az infláció következtében előálló értékkülönbséget vállalja a külfölddel szemben.

Kézdivásárhely.

Bálint Vince

Egy vidéki kis bank véleménye

Intézetünk a kisgazdák részére nyújtott mezőgazdasági kölcsönök folyósításával foglalkozott. A mostani mezőgazdasági válságos helyzet, mint annyi más pénzüintézetet, úgy minket is nagy mértékben érintett. Minden oldalról keressük a nehéz helyzetből kivezető utat, módokat, a mezőgazdaság anyagi helyzetét az egész ország érdeke.

A miniszter ur figyelmét csak arra kell felhívni, hogy az állam tekintélyével, súlyával felette nagy eredményt érhetünk el minden téren. Itt is, szerintünk, az állam lépjen közbe, nem törvénnyel, hanem tekintélyével.

A kisgazdák megmentéséről van szó. A kisgazdák fogalmát korlátozzuk annyiban, hogy csak azok kerüljenek ezen kategóriába, akiknek legfeljebb 50.000 lej kölcsönük van. Az állam bocsásson ki minden külső és belső kölcsön igénybevétele nélkül nyolc százalékos kincstári bonokat, amelyek elfogadása minden néven nevezendő közzintézmény, ipar, kereskedelem köteles volna elfogadni, vagyis az állami tekintély ruházza ezt fel a törvényes fizetési eszköz minden kritériumával. E bonokat tehát a kisgazdák részére bocsátanak ki, bocsássa ki maga az állam.

E bonokkal kellene kifizetni a kisgazdák kölcsönöit. A hitelezők tartoznának elfogadni. Az adós minden évben tartoznék az így felvett kölcsön 5 százalékát tőketörlesztésül visszafizetni, 3 százalék volna az évi kamat. A *tőke visszafizetés kizárólag csakis e bonokkal volna lehetséges*. Így a kincstári jegyek 20 év alatt teljes egészében visszafolyának az állam birtokába. E módszer mellett az állam minden tőkebefektetés nélkül évi három százalék kamatot élvezne tisztán csak azért, hogy a kincstári jegyeket az ő tekintélyével törvényes fizetési eszközzé deklarálják. Megfontolandó az is, hogy

a bonok tisztán csak a belföldi forgalomban volnának érvényesek, külföldiek számára teljes értéktelenségét kellene kimondani. Ezzel elérhető volna, hogy stabilizált lejünk állandóságát nem befolyásolná, attól függetlenül végeznék a belföldön áldásos munkáját.

Az adósok pedig tapasztalván, hogy évi 8 százalék lefizetésével évenként az igénybevett kölcsöne is 5 százalékkal csökkent, következőleg a mai nehéz viszonyok között is kedvet kap kötelezettségének teljesítésére, hiszen saját jól fel fogott anyagi helyzete is tanácsolni fogja kölcsönének lassu, de így biztos kifizetését.

Hogyan történjék a kölcsön folyósítása:

8—10 ember képezne egy-egy csoportot. Ezek mindenikéről a község előjárósága adná ki a hü, valóságnak megfelelő bizonyítványt, amelyek valóságáért büntetőjogi felelősséggel is tartozik. Az adatok valóságát az illető járásbíróság kötele lenne ellenőrizni, legfeljebb felszámíthatná az utiköltséget, de napidíjat nem. Az egyes csoporton belüliek egymás kötelezettségének teljesítésére teljes felelősséget vállalnának és köteleességük volna állandó gondot fordítani arra, hogy a kölcsön-folyósítás alkalmával meglevő ingó vagyon a kölcsön fennállásának 20 évi tartama alatt állandóan meglegyen. Állatállományuk kicserélhető, de csak értékbeni csökkenés nélkül. A tapasztalat bizonyítja, hogy sok kisgazdának egyik másik darab földje, bár évek óta használja, nincs még tulajdonjoggal nevére átvírva. Az értékelésnél a községi előjáróság kötelessége lenne a tulajdonjog bekebelezéséről is gondoskodni.

Végül még csak annyit óhajtok megjegyezni, hogy a mai 14 százalékos kamat mellett is — mely váltóürlap és repülőbélyeg felszámítása mellett a kis kölcsönöknél 16 százalékra is felmegy — a kisgazdák kölcsöne a végtelenségig fennáll, míg javaslatunk megvalósítása esetén a valóban segítségre szoruló kisgazda 20 év alatt teljesen mentesül kötelezettségétől.

Egy vidéki pénzüintézet

A hamisítások ellen

Új kékszinű utleveleket bocsátanak ki

Bukarest, február 17.

A Monitorul Oficial tegnapi, 39. száma királyi dekrétumot közöl, amely jóváhagyja az utlevéltörvény végrehajtási utasításának a belügyminisztérium által eszközölt módosításait.

E módosítások az eddigi végrehajtási utasítás 1. 2 és 10. szakaszára vonatkoznak. Az 1. szakasz módosítása a diplomáciai utlevelek kiadásáról intézkedik, míg a második szakasz

a közönséges utleveleknek új formáját írja elő.

Az új utlevelek 9—16 centiméter méretű könyvecskék lesznek, mégpedig az eddigiektől eltérően

színük világoskék lesz s 28 oldaluk harmonikaszerűen egy ívre lesz kiteríthető.

Az új boríték sötétebb kék színű lesz s a fényképet ennek második bense oldalára nem ragasztani fogják, hanem kapcsolókat erősítik oda, hogy ne legyen kicserélhető. Az eddigi zsinés bévegző helyett száraz, mélynyomású bévegzővel látják el a fénykép négy sarkát, hogy így is megnehezítsék a hamisítási lehetőségeket.

Ezek szerint az új utlevelek úgy színben, mint alak tekintetében el fognak ütni az eddigi-

Csak a bizonytalan, ságnak legyen már vége!

A konverziós törvényjavaslat az eddig is, mert formájában, semmi körülmények között sem maradhat meg.

A hitelező érdeke épp úgy védendő lenne, mint az adósé.

Az ötven százalékos adósságtörlesztés még gondolatban is elvetendő. Ez a két érdekcsoport egymástól való eltávolodását és az egyik fél megkárosítását vonná maga után. A tőke még fokozottabb elvonulásával a teljes felforduláshoz vezetne és így belföldön, mint külföldön nagy zavart idézne elő, sőt még a lej stabilitását is megingatná.

Lehetne ugyan szó 10—20 százalékos engedményről, de csak oly adóssal szemben, akik azonnal hajlandók és tudnak, illetve akarnak fizetni.

A konverzió csak 5 hektárig legyen kötelező. 5—10 hektárig csak az, aki akarja. 10 hektáron felüli adós kérhet kényszer-egyezséget, de csak a hitelezők hozzájárulásával. A kvóta 60 százaléknál kisebb ne lehessen.

A 30 éves határidő túl hosszú. Elég volna 20 év. De ez is felosztva 5, 10, 15 és 20 évi rendezési határidővel, amennyiben az adós adósságát rendezni tudja.

Az állam ne csak 10 milliónál nagyobb alaptőkéjű nagy bankoknál garantálja a kibocsátott kötvényeket, hanem minden oly kis banknál, amelynek váltótárcája 10 százalékkal van megterhelve a konverzió alá eső adósságokkal.

A kormány törvény útján biztosítsa a bankoknál elhelyezett betéteket.

A konverziós törvény az összes érdekeltek meghallgatása és elfogadása mellett vagy megszavazandó, vagy végleg elvetendő, hogy továbbra is ne tartsa az ország lakosságát a legnagyobb bizonytalanságban, mert — különösen falu-helyeken — a sok félreértés miatt a legnagyobb zűrzavar uralkodik.

Reményi Márton,
gazdálkodó és kereskedő.

Telefon 145

Redoute Mozdó

BRASSO

MA SZERDAN PREMIER!

MAURICE CHEVALIER

„Páris gyermeke”

című éneklő zenélő táncoló, szenzációs kiállítású operettje

Következő műsorunk „Havai éjszaka”, a palmaerdők rengetege s a déli tenger szépséges filme Wcrne Fűtörer és Eugane Nais-Brava világhírű operaénekesnővel

Hírek

HALLÓ, ITT RÁDIO

B. L.

SPEAKER: Tomcsa Sándor

TALKA

Igy ahogy mondom: T-a-l-k-a. De ne tessék gondolkozni e szó értelmén. Egy név. És még csak nem is egy törvényesen bejegyzett név, csak afféle becé.

Talán az Antalka név korszerűen leépített formája. Harminc százalékos redukció minden vonalon. Becenév, amelyet egy kap meg az ember, mint a náthát: fogalma sincs róla, hogy hol is szedhetette fel.

Igy a Talka név is. Senki sem tudja, hogy hol ragadt rá, de mindenki így szólítja: Talka.

Hát ennek a Talkának egy kijelentéséről szeretnék írni és arról, ami e körül van.

Mert Talka típusa annak a korosztálynak, mely eltévedt az Élethez címzett dzsungelben. És nincs aki megfogja a kezét. Kerengenek, bolvonganak, megbódulnak a halálosan szép virágok illatától és úgy gondolják, hogy ebben az időben fontosabb egy nagybácsitól letett glazékeztetőnek a zsebéből kacsul kikandikáló csücske, mint teszem azt egy iránytű, vagy egy winchester, vagy legalább is egy furkósbot. Kedvesen járattanak. És micsoda buérzet feszíti mellüket. Odamennek a tigrishez. Kalapot emelnek és azt mondják: „Kérem én dolgozni szeretnék, de ösztönöm megmondom és előre is figyelmeztetem Önt, hogy minden nap fél hatkor a Szentegyház-ucca sarkán kell lennem. Ó, kérem, ez halaszthatatlan. Ön is beláthatja: egy hölgyet várok, ki éppen akkor jön zongoráról és kit még csak a szülői zöngöről és a önkény beígért tettlegessége tart vissza attól, hogy nem lett törvényes hitvesem. Tehát a vállalat munkaprogramját tessék e szerint átszervezni. Fel hat kérem. Mert ugye nem várathatok meg egy nőt! — És megigazítják nyakkendőjüket. És elpirulnak fülig. Pontosan addig, ameddig szerelmeseik.

A tigris nem mindig eszi meg őket. Nincs mit haragni rajtuk. Csupa lélek-ből állanak. Rendesen efféle mond nekik: „Sajnálom fiacskám, nem tehetek semmit. Holnap talán én is itt fogok állni a sarkon. De próbáld meg ott a negyedik fánál, úgy hallottam, hogy az orangutánoknak egy kifutóra van szükségük.” — És mennek fától-fáig. És elköpik a cipőjüket és elköpik a lelkük és valami majom kilopja a zsebkükből a keztyűt és egy férfi mit ér keztyű nélkül. És egyszer, ó, egyszer a sarkon hiába várják a hölgyet is. Éppen akkor, mikor a cipőtalpuk oly vékony, hogy égő cigarettá végre nem mernek rálépni.

Talka! Tavaly éritségézet. Járt fűhöz fához. A keztyű kikandikált a zsebkükből és a sarkon várta a hölgyet. Az ősszel egy gondolta, hogy diplomáciai pályára megy, aztán bejárta a dzsungel minden vadállatát és most elmenne havi ötszáz lejért akárhová — inasnak. Jeles éritségű bizonyítványa van. Néha könnyes a szeme és mindig gondosan lekaparta azt a néhány szál szőrt az orra alól. Két, hisz háromszer növe volt szerelmes. Most azonban megveti a nő nemet. Csak a nő, az illető szőke volt, zongorára járt és megesküdött, hogy hűségesen fog várni, míg Talka londoni nagykövete lesz.

Hát nem várt a kis bestia. Ugy gondolta, hogy egy irreális londoni nagykövet helyett, jobb egy realis történelem-földrajzszakos tanár. Talka egy darabig a revolver és az idegen légio közt ingadozott, végül is kerített valahonnan betvennégy lejt és mulatott együtt a pohár árával el is maradt.

Másnap kérdőre vonta a nőt. A kis tearóza gonoszul a szemébe kacagott Talkának és úgy aprózta, miközben mel-

lére nyomta kezét: „mit akar? hisz maga még gyerek?”

Gyerek! Csak legalább ne vészett volna el az a bűdös keztyű most felesége volna amint lassan huzná fel a közben lenézően mosolygva a nőre. Esetleg félkéz-zel felemelné a zongorát. Így szó nélkül távozott.

Aztán jódarabig nem láttam. Tegnapelőtt valami estélyen találkoztam vele Szemében a csalódott emberek cinikus pillantása égett és orra alatt, szentisten! az orra alatt, gyér, elkinzott bajuszka éktelenkedett.

— Talka maga eladta a borotváját — gyanúsítottam meg, ifjúkorom bünyös és könnyelmű transzaksióra támaszkodva. Talka legyintett:

— Fenét — mondta — ki ad azért valamit. De megakartam mutatni annak a nőnek, hogy férfi vagyok!

A nőt gunyosan hangsúlyozta és esetlen mozdulattal a bajuszkájához nyúlt. Hát nem kedves?!

Igazán sajnálom, hogy a végén is csak vadállatok martaléka lesz.

— BÍRÓSÁG ELŐTT A MAROSVÁSÁRHELYI NYUGDIJASOK SIKKASZTÓJA. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi törvényszék kedden foglalkozott Szántó Kálmán pénzügyi tisztviselő ügyével, aki a múlt év októberében több nyugdíjas egy havi járandóságát elikkasztotta, majd Budapestre szökött. Szántó elmondta, hogy a kérdéses időben valaki megbízásából 50 ezer lejt inkasszált a pénzügyigazgatóságtól. Hazamenet epileptikus roham vett erőt rajta és összeesett az utcán. Szántó, akit egy ismerős bérkocsis szállított haza, csak otthon vette észre, hogy az összeg hiányzik. Ezt a hiányt akarta pótolni s a sikkasztást is ezérei követte el. Az ügyben csütörtök déle tárnak ítéletet.

— MIAMI NEM LEKESÉDET ELEGGE AZ EJTŐERNYŐS ROMÁN KISASSZONY. ÉRT. Newyorkból jelentik: Braescu Smaranda kisasszony, az ejtőernyő-ugrás román világrekordernője, a floridai Miami-ban akarta rekordját megdönteni. Minthogy saját erejéből a vállalkozás anyagi részét nem győzte pénzzel, lemondott a bravurról. És Kuba szigetére utazik, ahol, véleménye szerint, több rajongóra fog akadni, akik a szükséges összegeket csakhamar kezébe juttatják.

— AZ UTCÁN FOGLALTA LE A VÉGREHAJTÓ ESZTERHAZY TAMÁS GRÓF AUTÓJÁT. Páparól jelentik: Egy végrehajtó csütörtökön a nyílt utcán lefoglalta gróf Eszterházy Tamás autóját. A végrehajtó a grófi kastély garázsába vezettette a gépkocsit és hivatalos pecséttel látta el. Eszterházy gróf egyébként egy 56 ezer holdnyi hűbértulajdonos.

— CSÖD ELŐTT ALL NAGYVÁRAD VÁROSA. Tudósítónk jelenti: A városi tanács tegnap ülésén Jeney fakeskedő, aki a városnak eddig a fát szállította, bejelentette, hogy addig, amíg 2 millió 300 ezer lejt járandóságát a várostól meg nem kapja, több fát nem szállít. A polgármester tegnap késő este telefonon volt kénytelen „rábeszélni” Jeneyt, hogy egyelőre még küldjön fát, mert különben fűtélén marad az egész városháza. Ertesztünk szerint az állam husz millió lejjel tartozik Nagyváradnak. Ha ezt az összeget a város meg nem kapja, úgy kénytelen lesz kölcsönhöz folyamodni. A polgármester maga bevallotta, hogy Nagyvárad a csőd szélén áll.

* Uferini óriási sikere 10 új attrakcióval a brassói Astra Mozgóban. Uferini és társulata tegnap este mutatták be szenzációs új műsorukat az Astra Mozgóban. Új műsoruk száz százalékban beváltotta a hozzá fűzött reményeket, mert új produkcióik az előbbiekkel — ha lehetséges — még túlszárnyalják mesteri felépítésben, boszorkányos ügyességgel való végrehajtásban, pazar kiállításban. Új műsorukkal újabb tanujelét adták annak, hogy művészetük kincsesháza kimeríthetetlen. Új ötletek, mesterfogások gyors ütemben következnek és kellemes elrendezésben váltakoznak kacagató számaikkal. Uferinikéi valódi szórakoztató művészek. A közönség hálás tapsokkal honorálta minden egyes számukat.

— AZ ALONYA ELHAGYTA A KIKÖTŐT. — MERT NEM ÉRKEZTET MEG A MUNICIÓ. Konstancából jelentik: Néhány nappal ezelőtt részletesen beszámoltunk arról, hogy a halmi határállomáson a román hatóságok lefoglaltak egy 45 vagonból álló municiószállítmányt. A municiószállítmány Törökországba volt irányítva, de rendeltetési helyére a román hatóságok közbelépése miatt nem juthatott el. A konstancai kikötőben 2 hét óta várta a szállítmány megérkezését az Alonya nevű német gőzös, amely most, amikor nyilvánvaló lett, hogy a várakozás teljesen felesleges, felszedte horgonyait és elhajózott a kikötőből.

* AZ 1932. ÉVI TAVASZI LIPCEI MINTAVÁSÁR (MÁRCIUS 6—13.) LÁTOGATÓI-NAK FIGYELMÉBE. A vásár látogatásához szükséges összes okmányokat, vásárigazolványt, stb. Erdélyből felutazó látogatók csak az Erdélyi Német Kereskedelmi Grémiumok Egyesületénél, (Brassó, Alsó Villa-utca 1.), a Lipcei Mintavásár erdélyi tiszteltbéli képviselőjénél, valamint a kolozsvári kerületi képviselőjénél, Prall

BRASSO „Modern Mozdó” Telefon 518

Ma szerdán CLAUDE FARRERE világhírű regénye nyomán

„Ember, aki ölt”

Német beszélő Superslágér.

Főszerepben: Conrad Weidl, Trude v. Molo, Heinrich George-vel.

Jön: „A koldusdiák” gyönyörű német filmoperette

Guszáv bankigazgatónál (Cluj, Calea Victoriei 3.) kaphatják: ugyanitt minden szükséges információ is beszerezhető. A vasúti menetdíjkezelvények oda és vissza átlag 25 százalékot tesznek ki. Az utlevél vízumok ingyenesek, kivéve a magyar vízumot, amely féláron kapható. A tiszteltbéli képviselőnél egyébként részletes prospektus is kapható, amely a „Siebenbürger Handelszeitung” február 10., 3. számában teljes egészében le lett közölve. (e)

* MOSÓKOMPRESSZOR, MINT MOSÓCSODA. Brassóban, a Gewerbeverein nagytermében most minden nap délután 4 órakor bemutatják egy német mérnök találmányát, amely joggal számíthat minden háziasszony érdeklődésére. A bemutatást megelőző előadás keretében ismertetik a korábbi mosómódszereket, amelyek azonban a mai szövetek minőségénél fogva többnyire ártalmasak, eltekintve a mosással járó sok kellemetlenségtől és időpazarlástól. Ezzel szemben frappans ellentétben bemutatják a mosócsoda időt megtakarító és a fehérneműt a legnagyobb mértékben kímélő munkamódszerét. A mosócsoda egyszerű, könnyen kezelhető készülék, amely a mosatlanból a szennyeztetett levegővel kiszívja, anélkül, hogy a sok dörzsölés tönkretenné az anyagot. Az egész föltötte egyszerű eljárást, praktikus fogják bemutatni, 5 percen belül a legpiszkosabb fehérnemű tökéletesen ki van tisztítva, annál is inkább, mivel a készülék a fenti elv szerint a fehérnemű kiöblítését is elvégzi. A készülék ára cineze 1200, nikkelezve 1600 lej, a bemutatkozó vendégei részére, ahol a rendelkezést is átveszik. Minden háziasszonynak ajánljuk a szóbanforgó előadások látogatását, amelyek megadják a lehetőséget a nagymosással járó munka egyszerűsítésére és a háziasszony jelentékeny munkatehertől való mentesítésére. (e)

— KIEPURA. A VILAGHIRŰ OPERAÉNEKES. ELVESZI EGY BUDAPESTI BANKÁR LEÁNYÁT. Budapesti jelentik: Itteni művészkörökben elterjedt hírek szerint Jean Kie-pura, a világhírű lengyel tenorista, a közeljövőben feleségül veszi egy ismeri budapesti bankigazgató leányát, aki nemrég vált el első férjétől, egy svájci bankigazgatótól.

— RENDKÍVÜLI HIDEG FRANCIAORSZÁGBAN. Párisból jelentik: Egész Franciaországban rendkívül hidegre fordult az időjárás. Többet megfagytak, a közlekedés több helyen megakadt. A vízvezeték befagyása súlyos zavart okozott a miniszterelnökségi palotában, ahol az ebédelőterem kandallójában kéménytűz támadt, abban a pillanatban, amikor Laval, a most lemondó miniszterelnök, asztalhoz akart ülni. A tüzet csak egy órai késéssel sikerült lokalizálni, mert a tüzoltók nem jutottak vízhez.

— A BRASSÓI „SPARTA” SPORTEGYESÜLET 1932. évi február hó 18-án, csütörtökön este 8 órai kezdettel tartja ezévi rendes közgyűlését a Vasut-utcai Szebeni R-féle vendéglő külön helyiségében. Kérjük összes tagjaink pontos megjelenését. A vezetőség.

— MÁSFELMILLIÓ LEJ ÉRTEKŰ HAMIS KENYÉRBELEGEET TARTALMAZÓT A GAZDÁTLAN BÖRÖND. Csernovichől jelentik: A román-lengyel határon fekvő Ghies-Voda állomáson a Lengyelország felől érkező gyorsvonat egyik másodosztályú ülőkéjében a vasúti alkalmazottak egy hatalmas börendőt találtak, amelynek tulajdonosa nem jelentkezett. A gazdátlan börendőt a vámhivatal tisztviselőinek jelenlétében felbontták és megállapították, hogy valaki másfél millió lej értékű, kitűnően hamisított kenyérbelegét akart a lengyel határon át Romániába be-csempészni. A vizsgálat megindult s bár a bélyegcsempész még nem sikerült elfogni, annyi kiszivárgott a nyilvánosságra, hogy a bélyeghamisítással és csempészéssel az egyik fővárosi nagy lap munkatársát gyanúsítják.

— KÖSZÖRUMEGVÁLTSÁG címen Verzar Sándor elhalálozása alkalmából Simay Gerő keresk. tanácsos 500 lejt, Simay Jenő 300 lejt és Verzar Kálmán 200 lejt adományoztak a brassói római katolikus Négyesület szegényeinek. A nagylelkű adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— KÉT KÉNSZEREGEZÉS BRASSÓBAN. Az Orgidán és Horváth Kolostor-utcai

elektrotechnikai vállalat kényszeregezésért a brassói törvényszéken, amit ma jövőre is hagytak. A cég azzal az indoklással kérte a kényszeregezését, hogy az üzletében felhalmozott áru, amit egy és fél millióval vett, ma már csak 800 ezer, legtöbb egy millió lejt ér. Három év alatt fizeti ki tartozását, száz százalékosan, kamat nélkül. — Ardegeanu Ion Porond-utcai csemegekereskedő és bogdás 1,539,460 lej aktívával és 1,494,025 lej passzívával kényszeregezésért kért. Őt egyenlő részletekben kifizendő, 80 százalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek.

Uj találmányok Romániában

Felkapcsolható cipőtalp, gummipatkó, „egészséges” koporsó és tökéletes kriptá

Bukarest, február 17.

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium királyi dekrétummal, sinét egy sor újabb találmányra adott ki szabadalmat, amelyek közül, mint a legérdekesebbeket, a következőket ragadjuk ki: Gerley László — Barmoly ábbelire, úgy újra, mint régre, bárki által egyaránt felkapcsolható gummitalp.

Ardeleanu Romulus, id. Szóls Vilmos és ifj. Szóls Vilmos. — Tökéletesített kriptá.

Glück Simon. — Huszonnégyórás számlapú óra. (Ezt már alighanem megelőzte Moskovits.)

Segal Safety Razor Corporation. — Tökéletesített önbortválókészülék.

Szombath Sámuel. — Tökéletesített üvegdugaszó készülék.

„Astra” vagon- és gépgyár. — Gabonatisztító és osztályozó gép.

Langauer István és Bejan Iancu. — Elszakíthatatlan bakkanacs.

„L’Uger” vasár- és bádoggár. — Biztosító készülék ércpénzek csomagolására és számlálására. (Ere igazán nagy szükség van, amikor a vállalatoknál számszámra gyűl a váltópénz, amelyet a bankok nem akarnak elfogadni.)

Hesteko Imperator. — Készülék rugalmas tárgyaknak szilárd alapra való rögzítéséhez.

Gastioescu Ion. — Gummipatkó.

Kloth Sándor. — Légmentesen és higiénikusan elzárható koporsó. (Szegény halottaktól már a levegőt is sajnálják, viszont a higiénikus kezelésre nagyobb szükségük volna az élőknek.)

Az új találmányok hosszú listájából ennyi is elég ezúttal annak a szemléltetésére, mi mindenre törik a fejüket manapság az emberek.

— UJ INDOK A LEÉPÍTÉSRE! Bukarestből jelentik: A bukaresti „Belvedere” dohánnyagár 96 munkást bocsátott el, azzal az indoklással, hogy valamennyien tudóvszesek. Az utcára taszított emberek, minthogy nyugdíjuk sincs, a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

Most jelen meg!

Az Ügyvédi Kar szervezéséről szóló

TÖRVÉNY

MAGYAR FORDÍTÁSA

az eredeti román szöveggel együtt. ÁRA 30 lej.

Videkre portóval 90. utánvettel 100 lej Kapható a Brassói Lapok Könyvcsatlóvában

ELITE kávéház Brassó

Szombaton, f. hó 20-án jelmezeztély

Estélyi ruha és jelmez nem kötelező

Belépti díjat nem szedünk

A rendes polgári árak!

BAR „EUROPA” BAR		
E	BRASSÓ.	E
U	Teljesen új	U
R	műsor.	R
O	A híres amerikai	O
P	BATTY-CHAP. DUO	P
A	felléptével.	A
BAR „EUROPA” BAR		

FEBRUÁR 19.

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejárati időt. A lap zavartalan expedíciójára érdekében gondoskodjunk idejében a lejárt előfizetés megújításáról, ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— **MÜKEDVELO RABLÓNAK CSAPOTT FÖL KÉT PARASZTLEGÉNY.** Dicsőszentmártonból jelentik: Cioban Ilie és Meren Nicolae tatáralfi legények elhatározták, hogy niszáli rablóknak csapnak fel. Fejszéikkel és dorongokkal felfegyverkezve kiállottak az országutra, ahol rövidesen egy cigány házaspár tűnt fel. Minthogy a férfinek csak ötven lejt találtak, a családott legények elkezdtek őket verni, sőt az asszonyt még meztelenre is vetkőztették. A férfi, akinek időközben sikerült kitépni magát támadói kezéből, a csendőrségre szaladt. Amikor a csendőrség a helyszínre vonult, a legényeknek már bűlt helye volt. A közeli erdőben rövidesen rájuk bukkantak és bekisérték őket. A vállalkozó szellemű legények részegségükkel védekeznek. Az eljárás folyik.

— **Csukamájolaj helyett élveztes csemege a jóízű, kellemes, poralaku Jemalt.** Egy doboz ára 77 lej.

— **CREANGA VIZSGALÓBÍRÓ EGY MILLIÓ LEJES KÁRTÉRITÉST KÉR A DIMINEATA TUDÓSÍTÓJÁTÓL.** Csikszerecléből jelentik: Creanga csikszereclai vizsgálóbíró feljelentette Anastasiu gyergyószentmiklósi tanárt, a Dimineata munkatársát, mert lapjában közölte Carbureanu csendőrmester nyilatkozatát, amely szerint a vizsgálóbíró ököllel verte Szakálit. Creangá ur kis igényre jellemző, hogy kártérítésként „csak” egy millió lejt kér az újságírótól. Az érdekes ügy tárgyalása március első napjaiban lesz a csikszereclai törvényszéken.

— **VEZETÉK KUTYÁK GARAZDALKODNAK DICSŐSZENTMÁRTONBAN.** Dicsőszentmártonból jelentik: Minthogy a város területén az utóbbi időben ijesztő módon elszaporodtak a vezetéki kutya, bizonytalan időre terjedő szigorú ebzárlatot rendeltek el.

— **A MAROSVÁSÁRHELYI IPARKAMARA SEGÉLYT KÜLDÖTT A MUNKANÉLKÜLI UDVARHELYI IPAROSOKNAK.** Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara, amelynek körzetébe tudvalevőleg négy székely vármegye tartozik, kedden 15 ezer lejt küldött az udvarhelyi munkanélküli iparosoknak és segédnek. A segélyt 35 iparos és 35 segéd között osztják ki.

— **EGYSZERÜ KÖNYVVITELTAN** magánúton való elajánlására, számos mintával és egyéb hasznos tudnivalóval. Igen alkalmas iparosok és kiskereskedők részére. Ára 51 lej, postán pórtóval 56 lej. Leggyorsabb a pénzt utalványon előre beküldeni, akár postabélyegeken. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **AZ ERDÉLYI ZSIDÓ KÖZPONTI IRODA ÚJ ELNÖKE.** Kolozsvárról jelentik: Ullmann Salamon beszercei főrabbi elhalálozásával megüresedett az Erdélyi Orth. Zsidó Központi Iroda elnöki tisztisége. Ertesztésünk szerint az új elnök Fuchs Salamon nagyváradi kereskedő lesz, aki már eddig is nagy szerepet játszott az orthodox zsidóság ügyeiben.

— **ÚJABB KÉNYSZEREGYEZÉS MAROSVÁSÁRHELYEN.** Marosvásárhelyről jelentik: Weisz Mór marosvásárhelyi borkereskedő kényszeregyezséget kért a törvényszéken. Hitelezőinek 60 százalékat ajánl fel, két év alatt, egyenlő negyedévi részletekben.

— **A JORGA-REZSIM NAGYOBB DICSŐSÉGÉRE!** Szatmárról jelenti tudósítónk: Doros Sándor, szenátor, közjegyző, az interimár bizottság elnöke, körrendeletet intézett a város összes tisztviselőihez. Szigorúan megtiltja rendeletében, hogy a tisztviselők kulturális ünnepségeken, vagy előadásokon részt vegyenek. Indokolás? Indokolás nincs. Jorga miniszterelnök a kultúra apostola, a valeda de muntenii egyetem feje, tehát nagyon természetes, hogy az ő uralkodása alatt akad interimár bizottsági elnök, aki eltölti a városi tisztviselőket attól, hogy kulturát terjesszenek. A célzat világos, de Doros Sándor gondoskodott arról, hogy a lóláb e rendelet mögött ki ne lássék: nem csak a kisebbségi, hanem a többségi tisztviselőknek is megtiltotta, hogy kulturális ünnepségeken, vagy előadásokon, mint szereplők, részt vegyenek. Szatmáron az utóbbi időben egyre sürűbben előfordult, hogy városi tisztviselők szabad-egyetenem és kulturális előadás sorozaton, mint előadók, fellépnek. Talán itt kell az okot keresni.

— **A NEMZETISÉGEK EURÓPA ÁLLAMAIBAN.** Dr. Ewald Ammende szerkesztésében és az európai kisebbségek kongresszusa kiadásában nemrég jelent meg ez a nagyszabású tartalmas könyv: A nemzetiségek Európa államaiban. Szó van benne minden nép-kisebbségről, mely résztvevője a kisebbségi kongresszusnak, s valamennyi cikk, bár az érdekelt kisebbség helyzetjelentése is, teljes tárgyilagossággal van megírva. Kiválóan alkalmas e könyv arra, hogy az európai nemzetiségi problémát alaposan megismerjük belőle. Az 568 oldalas könyv Bécsben, a Braumüller Vilmos cég kiadásában jelent meg, s fűzve 18, kötve 20 német márká az ára.

— **Epekö-, vesekő- és hólyagkőbetegségek,** valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiá hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József-víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostaticus betegségeknek is ajánlják. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

PÁRISI SZINFOLTOK

Tavaszi kalapdivat

Páris, február 16.

Nemcsak az anyaga fellünő a kora tavaszi kalapnak, alakja is az. Kalapot mondani ugyan egy kicsit merész állítással. Kalap is, nem is, sapka is, nem is, minden lehet alakot felvesz és olyan parányi, mint még soha. Szabadon hagyja a fél homlokot, sőt baloldalon látni engedi a szépen ondólló fürtök nagy részét. Még erősebben jobboldalra huzva viselik, mint eddig. Szinte észre sem vesszük, hogy hordjuk. De ami a fő, újszerű és jól áll, a miniatűr karimák vagy izléses drapírozások bájos keretnek adnak az arcnak.

Az ősszel feltűnt és gyorsan közkedvelté vált „postillon” és „Eugenie” kalapok, éppen az elterjedt voltak miatt, kiszorultak a divatos tavaszi kalapok közül. Az újszerű kalapok ezekkel ellentétben puhán do'goztak. Legyen az anyaguk szalma, szatin vagy filc, úgy a miniatűr karimák, mint a féloldalas tetőrész drapírozottak. A legkedveltebb forma a barrett! Még azok a modellek is, amelyek karimával dolgoztak, barretthez hasonló formával készülnek, azaz a felsőrész és a karima is puhán ráncoltak.

A tavaszi kalapdivat barrettjéhez hasonló változattal már a télen is találkozunk, de ezektől a mostaniak disztinzióiban és anyagban különböznek. Anyagokban legdivatosabb a szalma, még pedig az erősen fényezett. Új szalmák jöttek forgalomba. Így a laza szövésű „Remaillee”, a vastag, fényes és matt szalmából font „Montelupo” és a „Mantova”, melynél a szalma fényes csőfennel kombinált. Azok számára pedig, akik tavalyi formáikat esetleg félreletették, megnyugtatóra szolgálhat, hogy a fentiekben kívül még a grosrain, banhok, bengál és panama-szalmák is mennek. A filc is erősen tartja a télen át kivívott pozícióját! Nagyon sok barrett és kalap készül belőle, vagy kézzel fonott szalma- és filccsikkokból. Hasonlóan bájos barrett és turbánok készülnek fényes szatintból vagy jerseyből, steppe-léssel vagy hajtókával. Most az átmeneti időkben sok fehér kalapot látni, de mint divatszín a zöld, buzáék, piros árnyalatok és a barna szerepelnek.

A tavaszi kalapdivat nem hanyagolja el a nehezen megszokott, de ma már olyan népszerű tolldiszt sem. Különböző hosszúságban viselik őket a kalap magasabbik oldalára tűzve, a kabáttal vagy ru-

hával harmonizáló színekben. Azonban újdonság mégis csak a virág lett az idei tavaszon. Természetesen, mint ilyet, az eddig megszokottnál jóval erősebb mértékben felforgatják. Sok, egészen ferdén viselt szalmakalap készül apró virágokból összeállított pánthall, úgynevezett „Catherine”-val. A jácint, róza, mák, kamélia és gyöngyvirághoz hasonló imitációk divatosak! Lakkból, glasszéből, posztóból, vászonból, esetleg szalmából készülnek. Legtöbbször fehér vagy pasztellszínek. Ez a hirtelen életre keltett előszeretettel a művirágok iránt természetesen a haldokló virágkészítő ipar fellendítése érdekében történik, ama régi igazság újabb tanúságaként, hogy a divat, az ipar és kereskedelem szoros kapcsolatban vannak egymással.

A divatmelléklet mai modelljei tipikus tavaszi kalapmodelleket mutatnak. Az első és harmadik szalma- és filckombinációval készülnek, magasra tűzött szalaggal. A második eredeti módon összeállított buzáék szatinturbánt ábrázol, fehér bőrkameliával díszítve. A negyedik barna filc piros virágpánthall és az utolsó modell egy drapírozott zöld jerseyből. rettet mutat, kétféle színű tolldizékkal.

— **SZIVSZÉLHÜDÉS AZ OLTAR ELŐTT.** Szatmárról jelenti tudósítónk: Rózsapallag községben vasárnap délelőtt misét tartott Babán Sándor görög katolikus esperes. Babán Sándor mise közben hirtelen rosszul lett és az oltár előtt összeesett. A megrémült hívők lakására szállították a hatvanéves esperest, aki rövid szenvedés után meghalt. Babán Sándor egyike volt a legérdekesebb és különösebb egyéniségeknek. Apró kis faluban lelkészkedett, kis fizetése és jövedelme volt és mégis, évtizedek óta, három-négy árva gyermeket tartott a házában, akiket felnevelt és ki is házassított. A legnagyobb szegénységben élt. Most is, már hatodik hónapja, nem kapott fizetést és ennek ellenére szegény hivatól nem fogadott el sem stólat, sem párbót, mert úgy találta, hogy hivatát egyedül banitól sem szabad a mai viszonyok között megfosztani. A tragikus végű esperest ma délután temették el általános részvét mellett.

— **A NYOMORGÓ CSIKMEGYEI NYUGDIJASOK A PREFEKTUSNÁL** Csikszerecléből jelentik: Bartalis Ágoston, a csikmegyei nyugdíjasok elnöke kedden egy küldöttség élén felkereste a prefektust, akinek egy memorandumot nyújtott át, amelyben a nyugdíjasok siralmas helyzetét ecseteli. Stolojan prefektus megígérte, hogy a nyugdíjilletmények kifizetésével kapcsolatosan más rendszert vezet be s hogy a jövőben a nyugdíjasok rendszeresen kapják járulékaikat! Ideje volna, hogy már egy ígéret valóra váljon!

DECSEY ZOZTAN:

126

A SÍRÓ VÁROS

Leragasztotta a borítékot és a szerkesztőségi szolgálat küldte a villába.

XI.

A város képe egyszerre megmászott. Mind több és több vörös zászló bukkant ki a házak ormán. Ahol a jó polgári erkölcsök még visszabórtáztak a forradalom színtől, ott sem sokáig vonakodhattak, megtörtént a csendes figyelmeztetés. De nagy bizakodás volt a lelkekben, hogy hamarosan másképp lesz újra, a trikolór megint visszanyeri jogait. Most is mindenkinek pontos értesítése volt. Az egyik egy volt tüzérezreddel beszélt, a ki most a vörös tüzéség parancsnoka. Nagyon érdekes dolgokat tudott meg róla. Hogy a hadsereg — egy-két pesti zászlóaljtot eltekintve — teljes egészében nemzeti érzelmű. Hogy a felszabadított területeken szerzett utánpótlás csak megerősíti ezt az áramlatot. A hancsík sikere még inkább fokozza a hadsereg nacionalista érzelmét. Most még nem jött el a cselekvés ideje, de két-három héten belül megtörténik a nagy változás. Abban a pillanatban, amikor a vörös hadsereg a Fehérkárpatokat eléri és az utolsó cseh katona is elhagyja a régi magyar területet, a hadsereg egyszerre elhajtja a vörös rongyot és nemzeti színű zászló alatt indul Erdély felszabadítására. Nem kell tehát okoskodni, meg kell alkudni a helyzettel, ezt a rövid időt csak ki lehet várni, ha már hat hónapot türelemmel kivártunk.

Voltak azonban olyanok is, akiket elkábitott a forradalom romantikája, a nagy lármák, plakátok harsogó kiabálása. Bolond és fejtetőre állított a világ minden vajdák és talán igazuk van azoknak, akik azt hirdetik, hogy az, a mi régen volt, soha vissza nem tér. A világforradalom nem utópia, hanem valóság és oktalanság volna szembehegyezkedni a kor áramlatával. A várost már

a második napon elárasztották a kommunista kiadványok. Vagonszámba érkezett Pestről a könyv és a röpirat. Odafenn fontosabbnak tartották a szellemi fegyverek szállítását, mint a munició utánpótlását. Nehéz társzekerek dübörögték végig az utcákon, éneklő diákok a kocnikon, az internacionálé dalát fúják torkuk zakadtából és közben két kézzel szorják a nép közé a röpiratokat, kis füzeteket. Galileisták, akik a propaganda munkáját végzik. A magasban repülőgépek kovályog és röplap esőt zuhat a város nyakába. És jámbor polgárok, akik szeretnék megtudni, hogy mi is a nagy átalakulás lényege, órák hosszát böngészik a kommunista kiadványt, a szovjetállam alkotmányának ismertetését, a sok sok új törvényt és rendeletet...

És a várost előnti a szervezkedés láza. A Főutcán csaknem minden negyedik házba egy szakszervezeti iroda kerül. A kaszinókban foglalják le először. Amikor az öregek ebéd után felbaktatnak a löcsei kaszinó kedves, meghiúsított szobáiba, nagy megdöbbenéssel látják, hogy az ajtókon hatalmas címzések: a kommunista fodrások szakszervezete, a kommunista sütőmunkások szakszervezete, nekik itt már nincs helyük. Nincs már ebédutáni fekete, komoly tarokkparti, nem hallgat-hatják már Lajos bácsi reménykeltő szavait, elszintelenedik az élet, otthon kell ülni a kucában és csöndesen elmélázni az elmúlt szép napokon.

Az újságot nem is érdemes kézbe venni. Egy-két hadijelentés, ami érdeklő és felvillanyozza a kedélyeket. Éppen most rohannak a rikancsok a Fő utcán és harsányan rikoltják, hogy Enerjes Ungvárt bevették a vörös csapatok. De aztán mi van az újságban több? Mi van, amit olvasni lehet? Szakszervezeti hírek légiója, egyik gyűlés a másik után. Mi ez? Ezután nem dolgozni, hanem szervezkedni fognak az emberek? Hiszen

minden munka megállt, a munkások nem csinálnak egyebet, mit gyűléseznek, bizalmiakat választanak, memorandumokat szerkesztenek, a gépek pedig állnak és senkinek sincs kedve rendes napi munkáját elvégezni.

A szerkesztőség is kivonul, összehívták az újságírókat, művészek, zenészek, egy szóval az intellektuális szervezkedő gyűlést. A Bercsényi-utcai kaszinó nagyterme már zsúfolásig megtelt, amikor Pisták odértek. Ugyancsak vegyes a társaság és az egyenlőség szent nevében cifra összeállításban foglalják el a széksorokat a szellem és a művészet bajnokai. Pista egy festőművész és egy brácsás közé kerül.

Itt van az egész tábor, a cigánymuzsikák művészetté léptette elő a szovjet nyelvű hajlama. A brácsás kissé restelkedik, hogy ilyen előkelő helyre jutott és mentegőzve fordul Pistához.

— Naccságos ur, kérem, ne tessék haragudni, hogy ilyen elülre kerültem, de odahátra már nincs hely.

— Csak üljön nyugodtan, Jancsi, hiszen elvtársak volnánk, vagy mi a szösz.

Egy hátrafélsült hajó, csokornyakkenő fiatalember ül az elnök asztalánál, nem lehet több tizenkilenc évesnél. Senki sem ismeri. Bizonyosan pesti kiküldött.

Roppant előkelő orrhangon beszél. Rettentő, micsoda tudás szorul a koponyájába. Betéve tudja Vandervele könyvét a művészet és irodalom szerepéről a kapitalista és a szocialista társadalomban. Ugy köpdösi az idézeteket, hogy elszédülnek belé. És amikor egy-egy Marx, Kautsky, meg Bernstein idézetet kivág, büszke lendülettel simítja hátra lobogó művészszőrényét. Megtudják az ifjútól, hogy amit művészet és irodalom idáig alkotott, az mind értéktelen és erkölcstelen. Kiváltságos osztályok tagjainak érzékcsiklandoztatására szolgál, ennek a művészetnek és irodalomnak nincs létjogosultsága a dolgozó társadalmában. A kollektív irodalom és a művészet... Jaj... Megint egy kacska-

ringós idézet. Pista a cipőjének hegyét vizsgálgatja, a brácsás megértőleg rázogatja a fejét. Nellyke, a drámai hősnő, ott a negyedik széken, sűrűn szagol-gatja az ottkolonos üveget majd nagy buzgalommal lát körme pucolásához és a mikor megérzi, hogy két férfiszem tapad rá, ravasz-kac kacérsággal pislog át Pistára...

Az pedig ott beszél, beszél, hogy nem lehet kivárni a végét. Ha jól megy, este nyolckor talán készen is lesz, hiszen éppen most fejtegette a babilonai Astarte kultuszt, mint a burzsoá elaljasodás leg-eklatánsabb példáját.

— És önök nem lesznek többé egy kiváltságos osztály aprópénzzel megvásárolt kuplerosai, hanem a kollektívizmus szent jegyében az egyetemes emberiség szórakoztatására, gyönyörködtetésére fogják majd felhasználni természetadta képességeiket...

Most már kollektív költőket citált, verseket, amelyekből Pista egy betűt sem értett, tehát valószínűleg igen gyönyörű költői alkotások lehetnek... A színigazgató, ott a második sorban előtte, hátrafordul és elkeseredetten dübörög:

— Kóristám volt a disznó Brassóban és hatvan koronámmal megszokott. Hejh, ha előrelátom a jövőt, huszonötöt nyerek rá.

Nagy megnívulás és hálás taps, megérdemli a fiatal, mert már befejezte és csak ötöt mutat az óramutató.

Jesszusom. Újabb beszéd. Ez már helyi ember. Pista jól ismeri a szerkesztőségét, gyakran feljárt hozzájuk és szorosan mosollyal helyezett a szerkesztő asztalára egy-két zöngeményt, ami természetesen nyomban a papírkosárba került.

Ennek tényleg minden oka és joga megvan hozzá, hogy haragot tartson a korrupt polgári sajtóval, amely nem engedte érvényesülni az igazi tehetségeket. Most alaposan megbosszulja magukat. Tizenkét forradalmi verset és forradalmi novelláját olvasta fel, hogy gyakorlatilag is leckét adjon a kollektív irodalomról. Amikor már nem volt több kézirat előtte, megkönnyebbülten sóhaj szakadt fel a lelkekből...

Egy humoros szónok súlyos igazságai

Minden család háztulajdonos lehetne, ha a világháború költségeit arra fordították volna, hogy minden embernek, a hősi halottakat beleszámlálva, háza legyen. Erre a tragikómikus számtani műveletre mutatott rá Genfben a leszerelési konferencián egy humoros szónok, aki bár precíz számadatokkal hozakodott elő, percig sem gondolta, hogy a leszerelési konferenciának ellenérvekkel állig felfegyverkezett karát annyira le tudja szerezni, hogy a Krupp, Vickers, Schneider-Creusot-féle osztrák- és tantálmunkatárs helyébe ezt a naiv számtani műveletet iktassák. Hoover becslése szerint ugyanis a világháború kerek 400 milliárd dollár emésztett fel és erre egy angol statisztikus, aki beállt etikusnak, kimutatta, hogy Angliában, Kanadában, az Egyesült Államokban, Német-, Francia-, Olaszországban és Belgiumban minden család kaphatna ebből az elosztott summából egy 4000 dollár értékű házat. Azonkívül ugyanezen országokban minden 9000 lakosú város alapítana egy 5 millió dollár értékű könyvtárat, egy 5 millió értékű kórházat és egy 10 millió dollár értékű egyetemet. A maradékösszeg kamataiból mindezen intézetek alkalmazottai, összesen 250 ezer ember, évi 1000 dolláros fizetést kaphatna.

Igy szól a bolondul tragikómikus statisztika a mai „békevilágban”, amikor mindezek helyett évi 4 milliárd dollárt költ a világ a fegyverkezésre. Ha ezt az összeget 5 százalékkal gyümölcsöztetnénk — egy huszadból fele lehetne tartani a népszövetséget, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalt, a Hági Bíróságot... Mindez, sajnos, a feltételes móddal folytatott játék, amely arra sem jó, hogy a Nagy Tanács urai emésztés közben mosolyogjanak rajta. Nem mulattatja őket. Nekik mondja ezt a bolond angol statisztikus? Vieux jeu — botrányosan régi játék. Ezt már Abel is ajánlotta akkoriban, Kainnak, mondván: Elég nagy a világ, ketten vagyunk hozzá, megfé- rünk. Kettőnek telik áldozatbemutatásra és ha jól meggondoljuk a dolgot, saját barlangja lehet mindegyikünknek: lehetünk háztulajdonosok, ha...

Már Kain és Abel idején is nagyon járt a feltételes mód és a „ha” szócska okozta Abel halálát. Ha ugyanis nem lettek volna ketten a földön, akkor egyikük háztulajdonos lehetett volna. Ellenben ketten voltak: két fej, két test. Így persze érthető, hogy nem sikerült Kain és Abel Pán-Európája. Ezen a ponton mélyül el a tragikómikus a világtörténelem legmélyebb, legdöbbenetesebb pszichológiai (nem, mint gondolják: gazdasági) problémájává. Mert azt, hogy békéről, megértésről és megféréseiről Kain és Abel óta másként, mint feltételes módon, álomkórosan gyűgőgye- rekes vágyakozással beszél az emberiség, (mint a mesében: Ha egyszer király lehetnék!) — Vagy: Ha volna denárom ezernyi!, apodiktikusan megdönthetetlen bizonyíték a- nak, hogy mennyire fantasztikusan mélysé- ges, hogy „Ne ölj!” dacára a gyilkolás, a háború, nem az emberi természetben, hanem a természet embertelenségében. Nem fontos, hogy abból az összgeből, amibe a világháború került, mindenki háztulajdonos lehetne, ha- nem az, hogy ehelyett valóban Kain és Abel óta háborúra költik a pénzzé komprimált vi- lágerőket azok, akik — háztulajdonosok sze- retnének lenni, ahelyett, hogy gyilkolnák egy- mást. Tizenegy millió halott volt a világhábo- ruban — ezekből a házkövetelőktől, kellenet- len szintén-élui-akaráktól „megszabadította” az emberiséget a háború: közös házuk a föld, amely nem kerül semmibe, nem töke- és ka- matvesztés. Tizenegy millió halottat invesztált az emberiség a földbe, hogy még egy da- rabig ne kerüljön pontos földosztásra sor. Ez rendben lett volna, ha ez a pozitívnak elgon- dolt, de lényegében negatív beruházás nem rántott volna magával 400 milliárd dollárt, egy tökélet, amelynek elhelyezési lehetőségeiről az a bolond angol statisztikus érdekesen el- mélikedik.

Ha — — De nem így kell, nem így sza- bad kezdeni a mondatot: a feltételes módot feltétlen el kell hagynunk, mert a természet törvényét ismert csak, embertelen törvényt, ha úgy tetszik, amely legembertelenebbül (ime a paradoxon) az emberben jut kifejezésre. Az emberiség háztulajdonosi álmát azért nem tudja megvalósítani, mert a természet nem álmodik: — a természet háború. Mert, ha volna rá eset, hogy az ember a maga embe- riesnek kikiáltott etikájával az embertelennek kikiáltott természet fölül tudna kerekedni, megszűnne a gazdasági és pszichológiai para- doxon és az embermilliók nem verejtékeznék építő munkában évtizedekig, amíg félre- rakták azt a 400 milliárd dollárt, amelyet azért dobnak bele egy világháborúba, hogy tizenegy millió halott árán és 400 milliárd dollár veszteséggel elérjék, hogy — ne legyen mindenki háztulajdonos Angliában, Ameriká- ban és Európában, a kontinensen. Ha ugyan- is mindenki háztulajdonos lenne... Mi történne akkor? Micsoda katasztrófa lenne ez a meg- elégedett béke? Nem tudjuk; ilyen béke még Kain és Abel óta nem volt. A természet nem akarta, hogy legyen, Aki kíváncsi a kérdésre adandó válasza, kérdezze meg a természetet. Vagy Krupp és Schneider-Creusot urakat,ők hivatottak válaszára, mert ők ismerik a leg- jobban a természetet. Legálább is az emberi természetet.

Temesváron megnyílt az első intellektuális népkönyvha

Már az első nap harmincöt állástalan magántisztviselő,
kereskedelmi alkalmazott és jogász jelentkezett

Temesvár, február 17.
A temesvári nyomorfrontról egészen új tünetet jelentettünk. Megnyílt az első intellektuális népkönyvha, amelyen állás- nélküli magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak, jogászok étkesnek. Az első napon harmincöt állástalan intellek- tuell jelentkezett és valószínű, hogy ez a szám — kezdetbeni szemérmesség leküz- dése után — még csak növekedni fog. A népkönyvha- fizetővendégek is vannak, ezek napi husz lejért ebédet és vacsorát kaphatnak.

Rendkívüli nyomorban vannak a te-

mesvári nyugdíjasok, akik már hét-nyolc hónapja nem kaptak meg illetményeiket. A temesvári pénzügyigazgató most uta- sította a vidéki adóhivatalokat, hogy a beszedett adókat ezentul ne küldjék be Temesvárra, hanem fizessék ki az elma- radt nyugdíjakat.

A munkanélküliek ellen egymásután foganatosítják Temesváron a kilakoltatá- sokat. A főpolgármester most elhatározta hogy közvetlen érintkezést keres a ház- tulajdonosokkal, akiket megpróbál kö- nyörületességre bírni.

Négy árva sir magában

Feleségével együtt megszökött a sikkasztó törvényszéki jegyző

Elvitte a Magyar Párt letétbe helyezett pénzét is

Szatmár február 17.
A satmári törvényszék elnöki irodá- jában teljesített szolgálatot Munteanu Vasile törvényszéki jegyző, akit mintegy másfél évvel ezelőtt helyezték át a re- gáthól Szatmárra. A jómodoru és szim- patikus ember megnyerte a törvényszé- ki elnök, Erdős Ferenc bizalmát, aki a jegyzőre a többiek között rábízta az el- nök pénztár kezelését is. Tekintettel arra, hogy Munteanu jegyző megbízható és pontos hivatalnoknak bizonyult, a pénztár rovincsolását csak negyedéven- ként egyszer tartotta meg az elnök.

Most a legutóbbi napokban tartotta meg a törvényszéki elnök az elnöki pénz- tár rovincsolását. Reggel fogtak hozzá ahhoz, hogy a komplikált számadásokat felülvizsgálják és délután került volna a sor arra, hogy a pénzügyileg meglevő- ségét is megállapítsák, de Munteanu Va- sile délután nem jött be a hivatalába, sőt a kassza kulcsait sem küldötte be. Az elnök a jegyző lakására küldött, a honnan is azt a választ kapta, hogy a jegyző és a felesége a déli vonattal el- utaztak.

Az elnök ekkor lakatosokkal feltörette a kasszát és megállapították, hogy a pénztárból negyvenezer lej körüli ösz- szeg hiányzik. Azok a pénzek hiányoz- tak, amelyeket a bünvádi eljárások so- rán, mint büntetlet lefoglaltak és amely apróbb összegeknek végösszege huszon- hétezer lejt tett ki. Ezenfelül hiányzott a satmári Magyar Pártnak tizenhárom ezer leje is, amely összeg szintén a tör-

vényszék elnöki irodájának pénztárában feküdt. A Magyar Párt ezt az összeget még a mult képviselőválasztások alkalmával tette le mint költségvetés-ajánlás s bár a törvényszék elnöke több alkalom- ma felhívta a Magyar Pártot arra, hogy a tizenháromezer lejt vegye fel, ezért az összegért senki sem jelentkezett.

A legérdekesebb a dologban, hogy Munteanu Vasile jegyző Szatmárról fele- ségével egyetemben szökött meg és a cselédeány gondjaira bízta négy gyer- mekét, akik ma minden anyagi segítség nélkül itt állanak egy idegen cseléd le- ány felügyelete alatt és a szó szoros ér- telmében véve éheznek.

Munteanu Vasile négy nappal ezelőtt Kisenevből jelentkezett és levelében elő- adta, hogy azért utazott el Szatmárról, hogy Bessarabiában lakó családjától pénzt hozzon és ebből a hozott pénzből pótolja azt az összeget, amely e pillanat- ban a törvényszék kasszájából hiányzik. Munteanu levelében pontosan megjelölte azt a napot, amikor visszajön és a pénzt is magával hozza, de bár ez a terminus is eltelt, Munteanu nem jött vissza és nem jött vissza a felesége sem, úgy, hogy a törvényszék nem kapta meg a hiányzó negyvenezer lejt, de a szegény négy árva gyermek sem kapta vissza váratlanul el- vesztett szüleit.

A satmári törvényszék vizsgálóbírója hivatali sikkasztás büntetével vádolja Munteanu Vasile és elfogató parancsot adott ki ellene.

A kolozsvári katonaszabadítási ügy fejleményei

Ujra sorozzák az elmeorvosi bizonyítvány alapján felmen- tett összes hadköteleseket

Nem természetes halállal halt meg dr. Groza
idegklinikai tanársegéd?

Kolozsvár, február 17.
A mult héten kipattant katonaszabadí- tási panama hullámai látszólag lecsende- sedtek, de a kolozsvári közvélemény még nem tért napirendre a kétségtelen- nül országgraszáló szenzáció felett, amely a napokban olyan tragikus fejezettel bő- vült. Mert hiába szölkak a hivatalos je- lentések arról, hogy dr. Groza János egyetemi tanársegéd, az ideggyógyászati klinikai fiatal helyettes vezetője szívszél- hűdésben halt meg, a közvélemény ezt a tuleszserü magyarázatot nem hajlandó elfogadni. Kolozsváron mindenki arról beszél, hogy a közismert és szimpatikus tanársegéd nem természetes halállal halt meg, hanem saját kezével vetett véget életének.

A fáma szerint dr. Groza megmérgezte magát, mert a katonaszabadításoknál használt elmeorvosi bizonyítványok ügyében állítólag rendkívül terhelő gyanuok merültek fel ellene és az előkelő állásban levő orvos az ön- ként választott halálba menekült a fele- lősségrevonás elől.

Hogy a szóbeszéd, amely makacsul tartja magát, mennyi az igazság, azt na- gyon nehéz ellenőrizni, mert az egész ügyet még most is rendkívül nagy titok- tartással kezelik.

Az ügyészségen hivatkoznak dr. Pop Valér igazságügyminiszternek legfris- sebb rendelkezésére, amely szigorúan meg- tiltja a bíráltnak, ügyészeknek és vizs- gálóbíróknak, hogy vizsgálat alatt álló ügyekből bármilyen formában is infor- málják a sajtót.

Mindenesetre feltűnő, hogy a makk- egészségesnek tudott dr. Groza éppen a katonaszabadítási ügy kipattanása után halt meg és éppen szívszélhűdésben. Van azonban egy olyan verzió is, hogy dr. Grozát az ügyvel kapcsolatos izgalmak ölték meg.

Ettől a tragikus fordulattól eltekint- ve már érdekes dolgok is történnek a katonaszabadítási ügyben, amelyről a kolozsvári katonai hatóságok részletes jelentést küldtek a hadügyminiszterium- nak. A jelentés alapján a miniszterium igen szigorú rendszabályokra készül.

Ha a hamis bizonyítványok gyártóit és ügynökeit nem is tudja megbüntetni, mert hosszas vita után az ügynek ezt a részét a polgári bíróság hatáskörébe utalták, a miniszterium annál kemé- nyebben akarja sújtani azokat a had- köteleseket, akik ezekkel a bizonyítvá- nyokkal dobatták ki magukat a kato- naságtól.

A hét végén az összes hadkiegészítő pa-

Félrevezetik Önt.
ha „OLLA” he-
lyett súlyos után-
zatokat ajánla-
nak. — Utasítsa
vissza a ragasz-
kodjék az eredeti
csomagoláshoz „OLLA”-hoz.

rancsnokságok utasítást kaptak arra, hogy három évre visszamenőleg írják össze mindazokat a hadköteleseket, akiket elmeorvosi bizonyítvány alapján mentettek fel a katonai szolgálat alól. Ez természetesen nem kis munka, mert a mint kiderült, egész Erdélyben operál- tak a kolozsvári ideggyógyászati klinika bizonyítványával.

Az elrendelt összeírás alkalmával lis- tára vett alkalmatlan hadköteleseket új sorozásra fogják állítani, amelyen hir szerint dr. Urechea profes- szor, az ideggyógyászati klinika igazga- tó-főorvosa is részt fog venni, hogy a fe- lülvizsgálatra kerülő ifjakat elmebeli állapot szempontjából megvizsgálja, egy- ben pedig a forgalomban levő elmeorvosi bizonyítványok valódiságát ellenőrizze. Ha valamely bizonyítványt Urechea proesszor hamisnak fogja deklarálni, an- nak tulajdonosát azonnal bevonultatják, de nem az illetékes katonai csapattest- hez, hanem valamelyik regáti, vagy besszarabiai ezredhez. A hamisnak ta- lált igazolványokkal rendelkező hadkö- telesek, akiknek megvolna az egyévi ön- kéntességi joguk, ezt a jogukat elveszi- tik és egy év helyett két évet fognak szolgálni.

Az elmeorvosi bizonyítvány alapján felmentett hadkötelesek felülvizsgálati szemléjét a hadügyminiszterium olyan szigorúan veszi, hogy

állítólag azok az ifjak, akikről maga dr. Urechea professzor állapítaná meg a katonai szolgálatra való alkalmatlan- ságot, még egy külön katonarorvosi bi- zottság elé fognak kerülni végleges konstatacióra.

Jelenleg ez a helyzet a katonaszabadí- tási front egyik szakaszán. Ettől függet- lenül a rendes polgári ügyesség tovább folytatja a vizsgálatot annak megállapi- tására, hogy kiknek volt még részük ugy- az eredeti de hamis adatok alapján kiál- litott, mint a teljesen hamis elmeorvosi bizonyítványok elkészítésében és for- galomba hozatalában. Nem lehetetlen, hogy a vizsgálatnak ez a része is rövi- desen igen nagy meglepetéseket fog pro- dukálni.

Astra Mozgó

BRASSÓ

Ma, február 17, szerdán:

DUPLA MŰSOR
moziárakkal!

Uferini

és társulata

10 új attrakcióval

IL

MAX PALLENBERG

ELSŐ NAGY

HANGOSFILMJE

SIKKASZ- TÓK

vigáték FRITZ KORTNER
rendezésében

Főszerepben:

MAX PALLENBERG

HEINZ RÜHMANN

DOLLY HAAS

FRITZ GRÜNBAUM

Jön:

„A TÁNCOS HUSZÁROK”

Főszerepben:

Verebes Ernő, Gell Theimer, Hans Karl Weiss

Szerkesztői üzenetek

H. I. Csekély bírság, (pár száz lej), érheti, de még az ellen is felelbe lehet. 2. A konverzióval kapcsolatban nincs szó kölcsönről, csak az adósságok elengedéséről. 3. Csak a Creditul funciar urban, București, Str. Doamnei 6. utján. 4. Infláció nem valószínű, mindazonáltal az ingatlanok árának emelkedése nincs kizárva. 5. Március 15-ig. 6. Miután birtoka van, az azon levő adósságra vonatkozik. 7. és 8. Ezekre nézve már ügyvédhez kell fordulnia.

Szekely iparos és gazda. Lélekből írt levelet elküldtük dr. Tanódy Endre urnak.

27331. sz. előfizető. Bizony, a megfelelő bélyeg szükséges. — Oroszországba román utlevelet nem adnak. Akik kimennek, a bécsi, vagy berlini szovjetkövetéshez fordulnak.

F. Gy. Vulkán. Egy csikszereidai cipész nyerte meg. Sorsjegyeiről közelebb.

L. Mihály. Az utlevél 600 lej, a vizum is ekkora. A munkalehetőségre nézve, mely szorososan összefügg a beutazási engedéllyel is, forduljon a bukaresti török konzulátushoz, Str. Viitorului 39.

A mi Ady Endrénk. Nagyon gyöngye futtatása az elmének.

B. S. Olasz vöröskereszt sorsjegyről közelebb. A magyar sorsjegyeknek nincs értékük.

F. Ferenc. Sajnálattalunkra, olyan tanácsot, mely mai súlyos helyzetéből kisegíthetné, nem adhatunk. Azt sem tanácsoljuk, hogy vakon, bizonytalanul a külföldre menjen, mert mindentől nehéz az elhelyezkedés és esetleg nagyobb nélkülözés várja, mint idehaza. Azonkívül kijutni külföldi országba is nehéz, s annyiba kerül (utlevél, vizum, utazás, meg szállás, utanjárási, stb.), hogy ezzel a pénzzel, ha meg van, (jó pár ezer lej), itthon is bevárhatja azt az időt, amikor mégis kap munkát, ami nem késztetik sokáig.

050306. sz. előfizető. Mindenesetre „ellopom” a helyes, de a kérdéses mondat helyesen úgy hangzanék: ellopom az ura üvegborát, vagy üvegborát lopok az urától.

I. Szatmár. Pontos címét nem adhatjuk, mert információk szerint még nem alakult meg. Tessék Bukarestbe az AGIR mérnök-egyesülethez fordulni, onnan talán pontosabb értesítést adnak.

Z. I. Jugoszláv követség: Calea Dorobanților 44. — Tessék a vasuti állomástól, vagy szállítóirodától információt kérni a vagon ügyében. Ez helyi dolog, ott kell elintézni. Külföldi államokba az előfizetés valamivel több; az összeg rajta a lapon.

G. I. Elkerülte b. figyelmét, de sorsjegyeire kapott választ. Most újra utána nézetünk a számoknak és megízenjük. Sertéshizlálásra vonatkozó könyv van és megrendelhető a B. L. könyvosztályán.

K. Árpád. A 10 darab 3 és fél százalékos Obl. București értéke legjobb esetben 500 lej. Ha a vásárolt papírok hosszlejáratauk, ez csak önnök előnyös, mert több éven át van nyelési lehetősége. Miután nem közli, hogy mit vett, azokról nem tájékoztathatjuk. Az olasz vöröskereszt eddig nem nyert, a magyar sorsjegyek értéktelenek. (Széplaki Takarékpénztár R. T. Suplacul de Barcan).

Tatrag. Házikorsorsolásra vonatkozólag tessék a Casa Autonomia a Construcțiilorhoz Bukarestbe, Ministerul Lucrărilor Publice, Bul. Elisabeta fordulni.

Erszébátvárosi előfizető. A milliós sorsjegyet senki sem nyerte meg. — Sorsjegyeiről közelebb.

Chindea, Györgyszentmiklós. Az illető panasza az a beküldött kéziratból nem lehet kiolvasni, tessék utasítani, hogy olvashatóan közölje mondanivalóját.

H. T. Uzon. Ofelsége kabinetirodájának, Bukarest, királyi palota. (Románul persze.)

Régi előfizető. T. M. Román utlevéllel lehet, a szükséges vizumokkal ellátva. A prefekturán adják, ha a szükséges bizonyítványok: állampolgársági, erkölcsi, büntetlenségi, sziguranca, katonai, adóra vonatkozó, meg vannak. — Az állampolgársági bizonyítvány — ha nincs meg — ma nagyon nehéz megszerezni. Talán egy esedékes törvény megkönnyíti a dolgot, de egyelőre a régi előírások kötelezők. Azt is érdeklődjön meg a prefekturán.

I. I. Megértjük a panasza, de ilyen súlyos vádat a jegyző ellen, hogy mikor a községbe került, nem volt mit egyék, s most az egész határ az övé, mert másokat kifosztott a vagyonából, — így őt is — nem lehet nyilvánossá tenni egy levelezőlapon közötti panasz alapján. Ehhez tanakkal, iratokkal alátámasztott bizonyítékok kellenek. Egyébként panaszolják be a felettes hatóságnál, vagy a bíróságnál.

G. Dezső. Angol: Str. Jules Michelet 24. Francia: Bul. Lascar Catargiu 13. Olasz követség: Str. Victor Emanuel III. 2. Osztrák: Str. Boteanu 4. Csehszlovák: Str. V. Lascar 34. Bukarestben. Konzulátusok Kolozsvárt és Temesváron is vannak.

20140. sz. előfizető. Az új törvény értelmében minden szó- vagy írásbeli szerződés hatálytalan, tehát a lakó felmondhatja.

Világosságot! Rémsötét vers.

Gatencu volt államtitkár nyilatkozik

a budapesti Pán-Európa konferenciáról

Erősen hiszünk a gazdasági hídverés sikerében

Bukarest, február 17.

Amint ismeretes, a magyar Pán-Európa-szövetség kezdeményezésére és rendezésében a napokban Budapesten érkekezlet folyt le, amelyen a volt osztrák-magyar monarchia mindegyik utódállamából több kiküldött vett részt. A konferenciának az volt a célja, hogy egyengesze a hat utódállam gazdasági együttműködésének az útját s mintegy visszaállítani törekedjék azt a közgazdasági egyet, amelyet a monarchia alkotott.

A határozottan nagyjelentőségű értekezleten Romániát Manoilescu volt miniszter és jegybank-kormányzó, Gr. Gafencu volt külügyi államtitkár és Tilea Viorel volt miniszterelnökségi államtitkár képviselték, akik tegnap érkeztek vissza a magyar fővárosból.

Ma alkalmunk volt beszélgetni Gafencu volt államtitkárral és az Argus fő-szerkesztőjével, aki érdeklődésünkre a következőket mondta a budapesti konferencián szerzett benyomásairól.

— Szilárd az a meggyőződés, hogy ez az értekezlet nem pusztán formális volt, hanem olyan jelentős elindulás, amely minden bizonnyal reális eredményekhez fog vezetni. S a gazdasági közeledés és együttműködés elő fogja segíteni a politikai megnyugvást, megbékélést.

— Célkitűzésünk a hat utódállam vá-

szövetsége, amelyhez a preferenciális pá-mok rendszerén át igyekezünk eljutni. Előbb csak bizonyos árukra nézve kell megállapodnunk a preferenciális bábá-módban, azután a szállítási tarifák egy-esítésére, illetőleg összhangba hozására lehetne a következő utasítás s így nyilvánvaló egymásratiságunkban fokozatosan eljuthatunk a vámegegyezéshez, amely végeredményben csak előnyünkre lehet.

— Igen lényeges, hogy mind a hat állam delegátusai egyetelműen nyilatkoztak meg a követendő eljárás tekintetében. Így újakezdésnek határozottan kecsegtetőnek bizonyult a pesti konferencia.

— Egyébként a közvetlen és meghitt vendégszeretet, amelyet a magyar fővárosban élveztünk, felülmúlta minden várakozásunkat és valósággal elragadott mindnyájunkat. Mindenesetre ez is hozzájárult ahhoz, hogy erősen higgyünk ennek a gazdasági hídverésnek a sikerében.

A volt külügyi államtitkár és az ország legtekintélyesebb gazdasági napilapjának a főszerkesztője, aki eddig is lelkes híve volt a román-magyar gazdasági kapcsolatok szorosabbá szövése, a pesti értekezlet után s különösen az újabb világgazdasági konstellációban még inkább bizik az utódállamok közös vámszövetségének a kifejlesztési lehetőségében.

Sport

Románia tizenegyedik lett a téli olimpiász pontversenyében

Lake Placid, február 17.

A lakeplacidi olimpiai versenyek befejezést nyertek és a pontverseny alapján a következő helyezési sorrend alakult ki: 1. Egyesült Államok 103 pont. 2. Norvégia 77 pont. 3. Kanada 52 pont. 4. Svédország 28 pont. 5. Finnország 25 pont. 6. Ausztria 15 pont. 7. Németország 12 pont. 8. Franciaország 10 pont. 9. Svájc 9 pont.

Lake Placid

Lake Placid gyorsvonaton tizenkét órányira fekszik Newyorktól. Mint a prospektus mondja: legkellemesebb és legkényelmesebb este indulni Newyorkból, a honnan közvetlen hálókocsi repít Lake Placidba. Az „utas” pompásan kialakultja magát és reggel ott lehet a kétezer méteres hegyek tövében, ahol az olimpiai küzdelmek folynak.

Csupa guny, csupa fintor az egész. Legalább is európai szemmel nézve. Hol vannak a kiválasztott kevesek, akik vállalhatják ezt a luxust: Newyorktól alig tizenkét órányira és hálókocsin...

Lake Placid kimondott nyaralóhely és amint olvastuk róla, a szállodái nincsenek például kályhákkal sem felszerelve, mivel télen nem szokott odavetődni egy megveszekedett lélek sem. Az amerikai leleményesség azonban hatalmas jégpalotát épített oda, mondván: lesz népszerűség Lake Placidnak, ha a tőke nem sajnál meginvestálni! A lakáskérdést úgy oldották meg, hogy néhány új vasuti vágányt állítottak fel és vasuti kocsikban szállásolták el az érdeklődő közönséget. Nyilván itt is hálókocsik jöttek elsősorban számításba.

Érdekes, hogy a téli olimpiászról szóló jelentések a legutóbbi esetekben számoltak be arról, hogy mekkora nézőközönség előtt folyt le a versenyek. Ha csak arra nem gondolunk, hogy például a Kanada—Lengyelország jégbokkji mérkőzés kapcsolathoz megjegyezte a sajtótájékoztatót a mérkőzés néhány száz főnyi közönség gyér érdeklődése mellett zajlott le.

Ez hát a világ szeme! (A pesti argot hamar felforgatná a szavak sorrendjét: a világ szeme? A szeme világa!)

Ime ezért érdekes a hétfői lenyűgöző sajtószárazekret és milliókat költen! Azért, mert az egész sportvilág odafigyel. Például arra, hogy a kanadai jégbokkji csapat kilenc gólt ütött a lengyeleknek.

penzébe az olimpiász, közvetett, vagy közvetlen uton.

Egyébként neveltséges dolog volt más szempontból is a jégbokkji olimpiai küzdelme: dobbal kellett a résztvevőket fog-ni és széles világból négy nemzet képviselte a földkereket!

A gyorskorcsolyázó versenyek is súlyos csalódást okoztak Európának. Mint olvashattuk, a versenyzőket tömegesen indították, ellentétben az Európában divó szokással, ahol párosával futnak a versenyzők, mert ez sportzerűbb. De az amerikaiak úgy vélekedtek, hogy a lö-meges szaladás „érdekesebb” és ezért az üzletszerű megállapításért feláldozták a sportosságát.

Több sem kellett. Kanada és Amerika összeküzdött Európa ellen. A hosszútávú versenyeken már a startnál az előre szöktek és szinte áttörhetetlen frontba tömörültek. Dolgozott a két kar, a két könyök, mely méltó szimbóluma volt a közéleti érvényesülés lehetőségeinek. Az izléstelen konkurrenca mellett el kellett bukni az európaiaknak. Minden verseny-számban Amerika győzött.

Hát érdemes volt ezért Lake Placidba menni?

Most ujabban a magyar páros műkorcsolyázókat érte méltatlan elbánás. Az Orgonista—Szalay és Rotter—Szollás párnak le kellett mondania a világbajnokság álmáról. Ugy látszik Amerikában sincs már „Szollás”-szabadság. A harmadik és negyedik helyen végeztek. Mint a kísérőjük mondja: lepontozták őket.

Mint holmi szépségversenyen. Minden esztendőben más nemzetnek kell győznie. Nem volt elég az Európa-bajnokság?

A szízesben a skandináv népekkel nehéz volt felvenni a versenyt. Ők győztek az egész vonalon. Habár nem irigylem azokat, akik végignézték a siversenye-keket az olimpiáson. Hídeg dolog az sokat álldogálni. A téli sportok nézőközönsége könnyen betegséget szerez és drágán fizeti meg a belépődíjat.

Sokal egészségesebb Mucon kerekcsorcsolyázni, mint Lakeplacidban bámulni, amíg az ugrósáncan kivágják a 71-et.

Mindent összevetve, úgy hisszük, a legteljesebb kiábrándulás be fog következni előbb-utóbb a világvversenyekkel kapcsolatban.

Elképesztő, ha arra gondolunk, hogy mennyi adófillér enyészik el a semmi-be, csak azért, hogy néhány ember világot lásson.

Los Angeles közeledik.

Lehet előkészíteni az újabb pénzeket! Fejes Pál

Magyarország—Délmetország. Budapestről jelentik: Vasárnap Délmetország futballválogatott csapata mérkőzik a magyar fővárosban. Máriaassy dr. szövetségi kapitány a nagyegyleti kombinált csapattal Egyiptomban van és így egy háromtagú válogató bizottság állította össze helyette a magyar csapatot. A csapatösszeállítás körül nehézségek merültek fel, éppen az egyiptomi „ura” miatt, mivel a legjobb tizenegy magyar játékos ott turázik. Hosszas tanácskozás után megállapodás jött létre, mely szerint a következő együttes fogja képviselni a magyar színeket: Háda, — Flóra, Kocsis, — Laky, Sáros, Szalay, — Fenyvesi, Cseh, Jakube, Titkos, P. Szabó. — Tartalékok: Dénes, Nagy, Remmer és Teleki.

A játékosok zömét az Ujpest adja (4), míg a Hungariából 3, a Ferencvárosból 2, és a Nemzeti valamint a III. kerület együtteséből 1—1 játékos szerepel.

A magyar profiválogatott erősen ké-szül, hogy revánst vegyen a nemrég Stuttgartban elszenvedett 5:0 arányú vereségért.

5,000 lejes készpénzprémium!

Ennyit kap mindenki, aki cégünkől svájci garantált zseborát rendel 225 lejért (csomagolásért és portóért külön 35 lej) és ugyanakkor beküldi az alábbi rejtvény helyes megfejtését.

Hogyan kell a rejtvényt megfejteni?

Az ábra 9 kockájába 1—9-ig terjedő számjegyeket írunk be, olyan sorrendben, hogy az összeadásnál vízszintesen, függőlegesen és keresztkben tizenötöt kapjunk végösszegképpen. A 15-ös összegnek az összeadásnál minél gyakrabban kell kijönnie.

Feltételek:

1. A beküldött megfejtést a beküldőnek alá kell írnia.
2. A prémium szétosztása nem történik sorsolás útján, hanem a prémiumot megkapja mindenki, aki beküldte a helyes megfejtést.
3. Megrendeléseket csak 1932. március 20-ig fogadunk el. 1932. március 31-én a B. L. ban közzé fogjuk tenni a rejtvény helyes megfejtését és azoknak a nevét, akik elnyerték a prémiumot.
4. A rejtvény helyes megfejtése dr. Florea Lupu, Cernăuți, Str. Iancu Flondor 1. szám alatt lakó közjegyzőnél van letétbe helyezve.
5. Minden megfejtő a rendeléssel egyidejűleg elismervényt kap, amely feljogosítja a prémium átvételére.
6. Aki több prémiumra tart igényt, fel van jogosítva arra, hogy több órát rendeljen.
7. Annak akinek az óra nem tetszik, 10 napon belül visszaküldjük a pénzt és visszafogadjuk az órát.
8. Az órát utánvétellel küldjük. A kiváltásnál 260.— lej kell fizetni. Nem követelünk előzetesen semmit. Szívekedjék a megrendeléseket és a megfejtéseket az alábbi címre küldeni.

Depozitul de Ceasornice „VULTUR” Cernăuți Str. General Mirescu 11, (Abl. 3.)

KACKES- SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI GAGEL KENYÉR

Közgazdaság

ROVAT-ÉLEN:

A hűtlen Anglia

— Szegény Anglia! Pedig milyen derék, becsületes állam volt! Kár érte! — mondtuk szeptemberben, mikor Anglia fontja az arany-alapot odahagyta és pénzének értékelését a börzse szeszélyének és aljas játék-kegyének odadobta.

És szegény Anglia — ma holnap egy felesztendeje, hogy öngyilkos lett! — köszöni szépen a szíves érdeklődést, még ma is nagyon jól érzi magát. A legjobban érzi magát! Sokkal jobban, mint mi valamennyien, kicsinyek és még kisebbek, akik az aranystandard büszkeségében azt hisszük magunkról, hogy vagyunk valakik.

Csak két adatot kell ideírni: az erőerését és a hőmérsékletét, hogy a bullethin teljes és megnyugtató legyen. Kereskedelmi indexe szeptemberben száznyolcvanötöt mutatott, ma 147. Ez az erőerés. A hőmérséklete, a munkanélkülisége pedig a szeptemberi 2,897.000 emberrel szemben 2,574.000 lélekre esett alá.

Az az ország, amely pénze értékének egyharmadát elvesztette és amely ennek ellenére is a megélhetésben csak egy fél százalékot drágult és amely munkanélküliségében háromszázezer lélekkel esett, az nem beteg. Sőt! Az egészségesebb, mint bármely más európai állam, mert az európai államok megélhetési indexe rohamosan esik (az olcsóbbodás ma nem egészségség!) és, mert az európai munkanélküliség kétségbeesetten emelkedik.

E biztató diagnózis ellenére is egy szóval sem mondjuk, hogy Anglia azért lett egészséges, mert odahagyta pénze aranyalapját. Egészen más okai vannak annak, hogy ez az ország az egyetlen és az első — és valószínűleg az utolsó is egyben! — amely olyan tüneteket mutat, mintha benne a válság felengedett volna. Az ok inkább lelki és főként politikai. Lelei oka annak a felengedésnek az, hogy az angol flegma, nyugalom és érettség az európai politikai fantomok után nem szalad tovább. Az átszervezett MacDonald kormány „nemzeti” kormány és „nemzeti” jellegét nagyon komolyan veszi. Nem érdeklődik semmi, csak a nemzet és nem lép túl nemzete érdekeinek határain. Az angolok felismerik, hogy az a tülekedés, amellyel ma az európai politika arénájában a hatalmak viaskodnak, ugyanolyan eredménnyel zárul majd, mint maga a világháború, amelyben mindenki veszített. Ők nem racionálnak tovább, ők nem exportálnak tovább, ők élnek magukból, és maguknak és ennek az életnek jó az az angol font, amelyet a világ értékelése 33 százalékkal értékelte. Bann Angliában a polgár nem tudja, mert nem érzi, hogy pénze értéket veszített. Az ő pénze, az ő fontja, továbbra is pénz és font, hiszen annyiért kapja a tojást és annyiért a cipőt, mint ennek előtte. Semmi értelme tehát annak, hogy azért keseregjen, hogy a tojás Romániában olcsóbb és, hogy az európai ipar a Balkánon üzleti lehetőségeket talál.

Amit termelnek, megesszük, amit produkálnak, elfogyasztják és Európa...?

Fehér papírra fekete betűkkel nem illik kiíratni, hogy mi a véleményünk Európáról.

A mai gazdasági életben csak az boldogul, aki nem halad a karavánnal. Az őrült valamine, aki önálló utakra merészkedik. Minden építő munka megállt, de Szovjet-Oroszország mert építeni, invesztálni és az első öt éves terv azt bizonyítja, hogy igaza volt. Mindenki az arany alapján görcsösen megragadt és Anglia mégis le mert róla térni. Minden állam gazdasági vágya végső céljával a nemzetközi piacok kiterjesztését tüzi ki és Anglia mégis lemondott a nemzetközi piacokról. Az, ami Angliában történt: autarkia, önállóság. Eddig mindig mindenkinek megnyitotta kapuit, hogy vele és iparával szemben a hozzá szállított államok se zárkózzanak el és az expanzív gazdasági politika odavezetett, hogy Anglia majdnem ráment. Ma már sokkal jobb a külkereskedelmi mérlege, mert tovább uzsorázní nem hagyja magát. Eddig exportja kedvéért tűrte az import uzsoráját. Most védővámokkal megfojtotta az importot és megfojthatta, mert kiszámította, hogy sokkal jobban jár, ha retorzióképpén őt sem hagyják exportálni. Eddig mindig azt kereste és annyit keresett, amennyi a nemzetközi piacokon való ravaszkodások és szerencsés konjunktúrák eredményeként részére lehullott, most annyit keres, amennyit benn az országban megkereshet és amely keresetnek felső és alsó határát ő maga szabja meg és ő maga kalkulálja.

Ide tartozik, mert a dolgokra még jobban rávilágít, hogy az autarkia önértéke a gazdasági patriotizmust is felélesztette és hogy ma

A gabonapiac helyzete

Argentínai kukoricával árasztják el az európai piacokat

A dunai fagy és a nemzetközi alacsony árak akadályozzák a román kukoricaleleslegek külföldi elhelyezését Erdélyben már 140 lejért is kínálják a kukorica mázsáját — A prémiumrendszer megszüntetése miatt üzletetlen a búzapiac is

Napi 2–3 órás üzemmel dolgoznak a malmok

Bukarest, február 17. A nemzetközi gabonapiac erősen az argentinai tengertermés eredményeiről szóló hírek hatása alatt áll. Rekordtermést vártak itt és így argentinai ajánlatokkal árasztják el az európai piacokat. Ennek következtében a romániai és bulgár tengeri iránt az érdeklődés meglehetősen ellanyhult.

Románia óriási tengeri felesleggel rendelkezik még, de a brailai nagy nemzetközi gabonacégek egyelőre csak a régi kötéseket bonyolítják le, bár ezen a téren is akadályok vannak, minthogy a Duna, amint legutóbb megirtuk, a fagy következtében hajózhatatlanná vált.

Az argentinai nagy kínálat és a jelentős román és bulgár feleslegek felkínálása az európai elhelyezőpiacokon rendkívül lenyomták a kukoricaárakat. A bel-földi helyzetre jellemző, hogy

Erdély egyes vidékein már 140 lejjel is kínálják a kukoricát

és, hogy a kikötői expotrák sem haladják meg a száz kilogrammonkénti 180 lejes maximális árakat.

Gabonakereskedelmi körökben így meglehetősen súlyosnak látják a román kukorica-feleslegek elhelyezhetőségét és számolnak azzal, hogy

az idén nagy mennyiségek fognak eladatlanul maradni.

A búzapiac belföldön, a prémiumrendszer megszüntetése után egészen üzletlenné vált. A román buza belföldi eladására prémium nélkül nem fizetődik ki, a malmok pedig kizárólag a napi szükségletek fedezésére szorítkoznak. Az üzletlenséget a piacon általában az a tény is alátámasztja, hogy

a legtöbb gabonakereskedőnek buza-prémium-követelésekben fekszik a pénze,

mert a kormány még mindig nem kezdte meg a régen esedékes prémiumhátralékok kiutalását. Egyedül a Bánság közel 50 millió lej követel az államtól ezen a címen, a gabonakereskedőknek nincsen pénzük a tranzakciók lebonyolításához.

A tavalyi rekord-búzatermést igazolja, hogy eddig több, mint 100 ezer vagon buza ment ki az országból s még mindig maradt annyi, hogy az új termésig a szükségleteket kielégítse. A buza árak ugy a Bánságban, mint a dunai kikötőkben általában 270–280 lej körül mozognak.

Zabban és takarmányárpában nincsenek nagy készletek s az árak meglehetősen tartottak.

A lisztfogyasztás állandó csökkenése, valamint az exportliszt körüli kiviteli nehézségek miatt a malmok mindössze 2–3 órás napi üzemmel dolgoznak.

Az aradi Kereskedelmi Testület állást foglalt a moratórium ellen

A választmány egy szavazattöbbséggel jóváhagyta az elnökség nyilatkozatát, amely szerint a Testület nem helyesli a moratórium kiharcolása érdekében indított országos mozgalmat

Arad, február 17. Arad kereskedőtársadalmának különös elöntébe került önmagával és egyúttal az egész ország kereskedő tömegével. A város kereskedőtársadalmának reprezentatív testülete, a Kereskedelmi Testület ugyanis egészen váratlanul szembehelelyezkedett az országsszerte megindult mozgalommal, amely a kereskedők számára nyújtandó moratórium kiharcolását célozza.

Ismeretes az az akció minden ujságolvasó előtt s köztudomású, hogy milyen súlyos argumentumokkal bizonyították a moratóriumot követelő kereskedők, miszerint

a hátralékok és leszállított köztisztviselői fizetések, a munkanélküliség és a megcsappant fizetőképesség korszakában a kereskedő sem képes többet eleget tenni vállalt kötelezettségeinek, amelyeknek teljesítését haladékok kell

adjanak a városok, általában a hitelezők. Ehez a mozgalomhoz egymás után csatlakoztak az egyes városok kereskedői s így a kereskedő Arad is egy szívvel-lélekkel állott az akció mögé. Eppen ezért nemrégiben a megdöbbenés frappáns erejével hatott a Kereskedelmi Testület elnökének s főtákarának nyílt kirohanása a konverziós terv ellen.

Ehez tudni kell azt, hogy Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke az aradi kereskedelmi és iparkamara alelnöke is egyúttal és ezen az alapon meggyőződéses hirdetője az általános kamarai álláspontnak:

„csak semmi moratóriumot. Egy szót sem erről. Hiszen ez veszélyeztetli Románia külföldi hitelét...”

Hogy mennyiben helyes ez az álláspont, nem kívánjuk eldönteni, de tény az, hogy

tovább egyáltalában nem érdekli, hogy az ő angol fontjáért Németország mennyi porosz szénét árul.

Sajnos, ezt a gazdasági megerősödést nem lehet lekopirozni. Anglia nem csak két-három Európától elszakadt sziget, hanem Anglia hatalmas dominium is. Ez az őrlött nagy földterület és az a rengeteg ember, aki rajta él, megengedheti magának azt a luxust, hogy külön váljon és elzárkózzék. Európa többi államai egyedül és kiverten ezt a politikát nem folytathatják és Európa többi államainak csak egy joguk van: fel kell ismerniük, hogy nekik is ezt a politikát kellene folytatniuk: autarkikus életre alkalmas területegységeket kellene teremteni.

Olyan egységeket, amelyekben a pénz érté-

a parasztdósságok konvertálásának küszöbén, a fizetési kötelezettség fel-függesztésének idején s a krízis leg-súlyosabb napjaiban, a kereskedőtársadalom javarésze nem hajlandó magáévá tenni ezt a szép tételt, amely könnyen odavezethet, hogy a hitelt megmentjük — csak nem lesz majd ki-nek hitelezni...!

A kereskedők határozottan a konver-tálás mellett vannak minden gyakorlati argumentumukkal és így, amikor Domán Sándor és Szöllőssy Zsigmond dr., mint a Testület elnöke, illetve főtákará a Kereskedők Lapjában a moratórium ellen foglaltak állást, Arad kereskedői ért-hetően megdöbbenek.

A napokban azután, amikor a Kereskedelmi Testület választmányi ülése össze-szeült, természetesen — a költségvetés során — szóba került a különös lapnyilatkozat ügye, amelyet Domán Sándor, mint a Testület elnöke adott, — de a kamarai álláspont hangján. Két óráig vita támadt a kérdés körül s a vita pergőtü-zében az elnök s a főtákar oda nyilat-koztak, hogy ők csupán „mint elnök és titkár s nem mint a Testület hivatalos szószólói” nyilatkoztak a lapnak. A he-ves vita során kiürült a terem s a vá-lasztmányi tagok egyrésze eltávozott. Ekkor került sor a szavazásra, amelyet Domán elnök nyílt formában rendelt el. Ketten emelték fel ugyan csupán a kar-jukat annak jeléül, hogy helytelenítik a nyilatkozatot, ám a még jelenlevőknek ugyszólván a fele követelte, hogy rendel-jék el a titkos szavazást, mert senki sem akar személyeskedni. Az ezután megej-tett titkos szavazás során

a jelenlevők egy szavazattöbbséggel hely-esítették a furcsa nyilatkozatot, ameny-nyiben 11 szavazat esett a nyilatkozat ellen, tehát a moratórium mellett s 12-en támogatták az elnökséget, ám ezek között a szavazatok között a nyilat-kozat tepőinek rokonai is ott voltak...

Iy azután a csonka választmány egy szavazattöbbséggel látszólag a morató-rium ellen foglalt állást. Ám ez az ered-mény is csak látszólagos, mert a szava-zásnak inkább olyan jellege volt, hogy „ki akarja dezavualni — az egyébként igen érdemes, — elnököt — és ki nem...”. Ez a szavazás nem annyira az elnök ki-lönvéleményének szólt, mint személyé-nek. Mert akárhogy vesszük, mégis csak különvélemény a kereskedők között a moratórium elleni állásfoglalás. Mint ahogy ez el is dől azon a nagygyűlésen, amelyet az aradi kereskedők most szer-veznek és amelyre a napokban sor ke-rül, itt akarván demonstrálni az ellen a beállítás ellen, mintha Aradon olyan jók lennének a viszonyok, hogy nem kell a moratórium...

(b. k.)

Kis Közgazdasági Hírek

A „Muntelui de Pietate”, az egyetlen államilag privilegizált zálogházi intézet, amely betétgyűjtéssel is foglalkozott, a mint annak idején jelentettük, kényszer-egyezséget kért, de a hitelezők a kény-szeregyezés ellen szavaztak. A bíróság a csod tárgyalására március negyediké-re tűzött ki határnapot.

Az új ötezer lejes bankjegyek a na-pokban már forgalomba kerülnek.

Auboin Roggert, a Nemzeti Bankhoz delegált francia pénzügyi szakértőt, aki-rek mandátuma néhány nappal ezelőtt lejárt, a király ma audiencián fogadta. A francia pénzügyi delegált még e hét folyamán elhagyja Romániát, ahová ez-után évenként egyszer-kétszer fog ellá-togatni, hogy a Nemzeti Bank pénzügyi helyzetét felülvizsgálja.

A városi ingatlanokat terhelő követe-lések végrehajtásának felfüggesztéséről, parlamenti iniciatívából, újabb javasla-tot terjesztettek be. A javaslat július 15-éig akarja ezeket a végrehajtásokat fel-függeszteni.

kének egy harmad vesztése ellenére is ala-csonyabb a kamatláb, mint a hivatalos Jegy-bank-ráta és olyan területet, amely eljut oda is, hogy az általánosan mélyülő gazdasági válság ellenére bankjegy-forgalma a krízist to-vább nem érzi.

Angliában ma 345 millió font a bankjegy-forgalom. Kevesebb, mint ma egy éve.

Kevesebb, mert kevesebb a komplikációja és rizikója és azért kevesebb, mert itt hagyott bennünket. Itt hagyott, mert élni akar, mert az angol flegmának többet ér az egészséges idegszál és az álomtalan alvás nyugalma, mint a stabil valuta és az arany standard, a mely olyan, mint az arany gyűrű: fitogtató disz és értelmetlen, ostoba pompa...

(h. s.)

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz.

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tésztakönyv, többszáz recepttel. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túrós csuszától a legfinomabb torták, krémek és páfák készítéséhez. Összeállította **Krbekné Liber Etelka**. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

500.000 lej

belvárosi, jól jövedelmező házra, első helyen bekebelezve, kerestetik. Ebből **300.000 lej** esetleg az Áruforgalmi Bank R. T. betétkönyve által is fedezhető, míg a fennmaradó **200.000 lej** készpénzben fizetendő. Ajánlatok „Saxonia” hirdetői irodához, Brassó, Kolostor-utca 14. címre kéretnek „H. S.” jelgére.

MEGHÍVÓ

A Könyvelők Testülete brassói csoportjának tagjai meghívotnak az 1932. február hó 21-én, vasárnap délelőtti 10 órakor a brassói törvényszék üléstermében tartandó közgyűlésre, amelyet a megjelent tagok számára való tekintet nélkül meg lesz tartva.

Tárgysorozat:

1. Beszámoló a testület működéséről.
2. A mérleg és a nyereség-vesztés számla elfogadása.
3. Az 1932. évi költségvetés elfogadása.
4. 8 igazgatói tanács tag és 5 felügyelő bizottsági tag megválasztása.

Pricu Joan s. k. elnök.

ANGOL

nyelvtanok és szótárak

magántanulók számára, a kieltés megjelölésével

Lingua szakszótár, újdonság. Dr. Révész Vilmos: Magyar—Angol keresk. és jogi szakszótár, füzet

Lei 272.—

Schidlof dr. „1000 szó”, levélszerinti módszer, *Angol*, 10 füzet dobozban

Lei 204.—

Lingua nyelvkönyvek: *Angol nyelvtan* (magántanulás és tanfolyamok számára) kulccsal, félvászon, kötve

Lei 163.—

Egészvázson kötésben

Lei 204.—

Lingua: Angol liliputi szótárak.

32° Részenként külön

Lei 51.—

Schenk kézi szótárak. *Angol*, szerk. dr. Latzkó Hugó. Mindkét rész egybekötve

Lei 163.—

Schenk: *Angol zsebnyelvtan és társalgó*, magántanulásra

Lei 51.—

Lingua: Hasznos társalgók, Angol

—magyar beszélgetések, angol tolmács

Lei 51.—

Kapható

a Brassói Lapok könyvosztályában, (Kapu-utca 56—58., az udvarban.)

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Ház-eladások.

1. Jól jövedelmező, szép üzemház

a főtéren 6 lakással, üzlethelyiségekkel és raktárhelyiségekkel, részben bankbetéttel is fizethető

2. Központban 2 emeletes bérház

120%-on felüli nettójövedelemmel, tehát elsőrangú tökéletesítés

3. Napos családi ház,

fejlődő villanegyedben, azonnal beköltözhető.

4. Több kisebb lakóház,

külvárosi negyedekben, legolcsóbb áron, kedvező fizetési feltételekkel.

5. A vasúti állomások közvetlen közelében

iparitelkek, különösen alkalmasak értéktálló tőkebefektetésre.

6. Szép villa

a központban, napos fekvéssel, részben a Brassói Alt. Takpt betétkönyveivel is fizethető.

Továbbá több üzlet, bér- és más lakóházak mindenkor jutányosan vásárolhatók a brassói közvetítési irodában:

V. W. Dressnandt & Co.

BRASSÓ, Kapu-u. 52. (Új szám).

DUGÓFESTESHEZ, AUTOGUMMITÖLTÉSHEZ alkalmas légsűrítők (compresor) kaphatók Tóth Testvérek gépműhelye, Brassó, Kereszt-utca 12. 16849

Most alkalmi árak! WESTEMAN-nál BRASSO

Veszek egy kis HAZA T. Cim 16920 szám alatt a brassói kiadóban.

Kétkerekű hajtókocsi keresetlik. Cim 16917 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

Műszaki kereskedősegéd, garanciaképes, állást keres azonnali belépésre. Dóczy Gyula. Mercurea-Ciuc, Str. Bratianu 65. 16893

Allást nyer

GYORSÁRUSOK KERESZTETNEK, praktikus újdonsághoz. Friedmann, Oradea, Kosuth-utca 22. 16919

Lakás

KIADÓ három szobás kis lakás fürdőszobával, konyhával, összes mellékhelyiségekkel, kertes villában, centrumhoz közel. Cim 16915 szám a. a brassói kiadóban.

Különbejárattal butorizott tiszta kis szoba olcsón kiadó. Brassó, Porond-utca 5. 16920

1 SZOBÁS LAKÁS kiadó. Brassó, Str. Gen. Averescu No. 2., volt Kőbánya-u. 23. 16916

Vegyes

Meghívó a krizbai fogyasztási és értékesítési szövetség 1932 február 28-án délután három órakor a Kulturális házban tartandó évi rendes közgyűlésére. Tárgy: az 1930—31 évi mérleg előterjesztése, határozathozatal a szövetség további működésére, igazgatósági és felügyelőbizottsági tag választások. Az Igazgatóság.

Házasság

Gazdálkodó, volt hivatalnok, megismerkednék házasság céljából 33—38 éves bicsérdista nővel. Leveleket „Boldogság” jelgére a brassói kiadóba kérek. 16918

Könyvek

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ára számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-utca 56—58. az udvarban.)

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvétellel 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Ingyen utazás a lipcsei mintavásárra!

CSAK 3 NAPIG

A MOSÓCSODA

BRASSÓBAN

Egy német mérnöknek sikerült kis készüléket előállítani

a D. R. P. 431990 német és 19360 sz. román PATENTTEL SZABADALMAZOTT eredeti németországi mosókompresszort, amelyet az összes kulturállamokban, a

Waschfeufel (mosóördög) törv. védett név alatt ismernek. — Ezzel a mosócsodával 50 kg. és még több mosatlant: fűzés, kefélés, dörzsölés és surolás nélkül

5 perc alatt hófehérré

moshatunk és fehéríthetünk. A fehérenemű nem megy tönkre a dörzsölés és surolás által, hanem huszszor annyi ideig tart. 80 százalékos szappan és tüzelőanyag megtakarítás. Ezt a szeniális találmányt

teljesen ingyen

használatban mutatjuk be a t. háziasszonyoknak, úgy, hogy egyetlen praktikus és gazdaságosan gondolkozó háziasszonynak sem szabad hiányoznia

a csütörtökön, pénteken és szombaton délután 4 órakor a Gewerbeverein nagytermében tartandó bemutatóról.

Csak úgy biztosíthat magának helyet, ha idejében jön Mosatlant, keményített fehéreneműt is, gallérokat, függönyöket, munkásruhát szíveskedjék elhozni, 5 perc múlva hófehérré mosva visszakapja. Az ár olyan alacsony, hogy a készüléket minden háziasszony megszerezheti

Ne tévessze össze értéke en utánszatokkal vagy más olcsóbb, vászonalkatrészekkel ellátott készülékekkel

— SARKÓZI GYÖRGY: MINT OLEOTI KÉVE c. 3 kötetes regénye, az idej magyar könyvpiacának legkiemelkedőbb alkotása. A 48-as szabadságharc tábori főpapjának, óráro Mednyánszky Cézárnak kalandos élete a csendes felvidéki kuriától az emigráció, Párison keresztül az ausztráliai aranymezőig. A 3 kötet, 700 oldalas regény ára 400.— Lei. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Fiatal

ügyes elárusító és fiatalabb leány, akik román, magyar német nyelvet bírják néhány hétre jó mellékkeresetre tehetnek szert a délutáni órákban. Jelentkezni csütörtökön délután 2—3 óráig Eckel urnál, a Gewerbeverein nagytermében. BRASSO

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lei. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 félre 820, évente 1600 lei — Egyes szám ára 5 lej; Magyarországon 20 fillér

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2 telefon 17 (Baogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő — Dés: Str. S. Barnabiu 10. (Oszán Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác).

Maros, Marostorda és Kisküküllőmegyék kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg. Mures, Str. Câmpului 8. Marosvásárhely: (Benámin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53 — Nagyszeben: Str. Turnuui 13. (Szigetváry László) — Szatmár: Csokona-utca 10 (Váradi József).

Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Orbán Balázs-utca 31 (Varró Elek) — Szilágy-somlyó: (Halperin Ernő). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarítákkal készséggel szolgálunk

Közelebbi felvilágosítást adnak a vezető utazási irodák és a tiszteletbeli képviselők: Erdély részére főképvisező: Erdélyi Német Kereskedelmi Gremiumok Egyesülete, Brassó, Alsóvilla-utca 1.; Kerületi képviselő: Prall Gusztáv bankigazgató, Cluj, Calea Victoriei 3.

Mintavásár március 6—12, nagy műszaki vásár és építővásár márc. 6—13, textilvásár márc. 6—9, sportcikk és butorvásár márc. 6—10.